

Περίληψεις Γενικής Συνεδρίας

Παρασκευή 15/12/2023

Η αξιολόγηση της γλωσσικής και πολιτισμικής διαμεσολάβησης από την ελληνική στην ισπανική και στην ιταλική γλώσσα

Αντώνιος Βεντούρης¹ & Αγγελική Αλεξπούλου²

¹Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,

²Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

venturis@itl.auth.gr, galexop@spanll.uoa.gr

Η παρούσα εργασία αφορά στην ανάλυση των δοκιμασιών αξιολόγησης διαγλωσσικής διαμεσολάβησης που έχουν χρησιμοποιηθεί στις εξετάσεις πιστοποίησης ισπανικής και ιταλικής γλώσσας του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ). Ο στόχος της έρευνας ήταν να αναδείξει τον βαθμό στον οποίο οι δοκιμασίες γραπτής διαμεσολάβησης (από την ελληνική στην ισπανική ή την ιταλική γλώσσα) που χρησιμοποιήθηκαν στις εξετάσεις του διαβαθμισμένου επιπέδου Β ακολουθούν τις κοινές για όλες τις πιστοποιούμενες γλώσσες προδιαγραφές του συστήματος ΚΠΓ, και συγκεκριμένα: α) υπάρχει σαφής διαφοροποίηση μεταξύ των δοκιμασιών επιπέδου Β1 και εκείνων Β2, β) οι δοκιμασίες που χρησιμοποιήθηκαν σε διαφορετικές εξεταστικές περιόδους διακρίνονται από συνέπεια περιεχομένου, και κατά συνέπεια διαθέτουν εγκυρότητα κατασκευής βάσει των προδιαγραφών του ΚΠΓ.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από 12 εξεταστικές περιόδους (2014-2019) αναλύθηκαν με τη συμπερασματική μέθοδο της Πολλαπλής Ανάλυσης Αντιστοιχιών (MCA). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι δοκιμασίες που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις εξεταστικές περιόδους που αναλύθηκαν διακρίνονται ως προς το επίπεδο γλωσσομάθειας (Β1/Β2) και οι ζητούμενες από τους υποψηφίους διεργασίες διαμεσολάβησης παρουσιάζουν υψηλή συνέπεια. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι η γλώσσα-στόχος των δοκιμασιών διαμεσολάβησης (ισπανική ή ιταλική) δεν αποτελεί παράγοντα διάκρισης των χαρακτηριστικών τους, ούτε των ζητούμενων από τους υποψηφίους διεργασιών.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Council of Europe (2001). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Council of Europe (2018). *CEFR companion volume with new descriptors*. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>
- Dendrinos, B. (2005). Certification de competences en langues étrangères, multilinguisme et plurilinguisme. In *Langue nationales et plurilinguisme: Initiatives Grecques* (pp. 95–100). Athens: The Ministry of National Education and Religious Affairs & Centre for the Greek Language. [Also available in Greek, same volume, pp. 51–56].
- Dendrinos, B. (2006). Mediation in communication, language teaching and testing. *Journal of Applied Linguistics*, 22, 9–35. Thessaloniki: Hellenic Association of Applied Linguistics.
- Dendrinos, B., & Stathopoulou, M. (2010). Mediation activities: Cross-language communication performance. *ELT News*, 249(12). http://rcel.enl.uoa.gr/kpg/kpgcorner_may2010.htm
- Franco, G. Di. (2015). Multiple correspondence analysis: One only or several techniques? *Quality & Quantity*, 50(3), 1299–1315. <https://doi.org/10.1007/s11135-015-0206-0>
- Greenacre, M. (2007). *Correspondence analysis in practice*. Boca Raton, London, New York.
- Karavas, E. (2013) Fairness and ethical language testing: The case of the KPG. *Directions in language teaching and Testing, e-journal of the RCEL*, vol. 1. http://rcel.enl.uoa.gr/directions/issue1_1a.htm

- Karavas, E., & Mitsikopoulou, B. (2019). Conclusion: (G)local alternatives in testing. In E. Karavas & B. Mitsikopoulou, (Eds.), *Developments in glocal language testing: The case of the Greek national foreign language exam system*. Oxford: Peter Lang.
- Mitsikopoulou, B., Karavas, E., & Lykou, C. (2019). The sociosemiotic language view underlying the design of the KPG exams. In E. Karavas & B. Mitsikopoulou, (Eds.), *Developments in glocal language testing: The case of the Greek national foreign language exam system*. Oxford: Peter Lang.
- National and Kapodistrian University of Athens & Aristotle University of Thessaloniki (2016). *The specifications of the KPG multilingual examination suite* [In Greek]. http://rcel2.enl.uoa.gr/kpg/files/KPG_Prodiagrafes.pdf
- Piccardo, E., & North, B. (2019). *The Action-oriented approach. A dynamic vision of language education*. Bristol: Multilingual Matters.
- Shohamy, E. (2011). Assessing multilingual competencies: Adopting construct valid assessment policies. *The Modern Language Journal*, 95(3), 418–429.
- Stathopoulou, M. (2013). *Task dependent interlinguistic mediation performance as translanguaging practice: The use to KPG data for an empirically based study*. PhD thesis, Faculty of English Language and Literature. National and Kapodistrian University of Athens.
- Stathopoulou, M. (2014). The linguistic characteristics of KPG written mediation tasks across proficiency levels. In N. Lavidas, Th. Alexiou, & A. M. Sougari (Eds.), *Major trends in theoretical and applied linguistics*, 20(3), 349–366.
- Stathopoulou, M. (2016). Task dependent translanguaging performance: An empirical study in a testing context. In C. Docherty & F. Barker (Eds.), *Language assessment for multilingualism, Proceedings of the ALTE Paris Conference, April 2014*. (Studies in Language Testing Series) (pp. 46–75). Cambridge: Cambridge University Press.
- Stathopoulou, M. (2019). Assessing cross-language mediation in the Greek national multilingual exam suite: Test takers' language performance and strategy use. In E. Karavas & B. Mitsikopoulou (Eds.), *Developments in glocal language testing: The case of the Greek national foreign language exam system. A festschrift in honour of Bessie Dendrinou*. Oxford: Peter Lang.

Collecting, Transcribing and Annotating the DELEAR Corpus: A pilot study

**Lia Efstathiadi¹, Athanasios Karasimos¹, Marina Mattheoudakis¹ &
Federica de Cristofaro²**

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²University of Konstanz
economid@enl.auth.gr, akarasimos@enl.auth.gr, marmat@enl.auth.gr, federica.de-cristofaro@uni-konstanz.de

Over the past decade there has been an increasing interest in the compilation of learner corpora of English as a foreign language (EFL) learners with Greek as L1 (e.g., Litsiou 2020; Zapounidis 2017). Such corpora include primary and secondary school EFL learners' written and/or oral output; to our knowledge at least there is not yet a similar learner corpus in Higher Education. DELEAR is a written learner corpus (**D**epartment of the **E**nglish Language and Literature **l**earner corpus), which includes essays written by 1st-year students of the School of English, Aristotle University of Thessaloniki. Its compilation started in the academic year 2019-20 and its aim is to provide us with information on learner language mainly for research purposes, but also for materials design and testing. The corpus is

currently being error annotated. Students' essays were timed and written in class as part of the requirement of two compulsory first-year courses; essays written during the lockdown period (2020-21) were submitted online. DELEAR is divided into two sub-corpora according to the genre of the essays collected so far, namely the descriptive/narrative (461,148 tokens) and the argumentative sub-corpus (329,659 tokens). Its size is expected to reach 1,100,000 tokens with the collection of 750 more essays at the end of the spring semester 2022-23. About 2,500 students have agreed to participate in the compilation of the corpus so far and all were required to provide a written consent and complete a Learner Profile Questionnaire (LPQ). Through the LPQ we collected information about their native language(s), onset of exposure to L2 English, knowledge of and proficiency level in additional languages, etc. The procedure followed for the compilation of DELEAR is very similar to the one followed for the compilation of GRICLE (Hatzitheodorou & Mattheoudakis 2006); however, an important difference between the two learner corpora is that our data include information about students' language proficiency in English (L2) based on the results of a standardised placement test that all students are required to take upon their admission to the School of English. Following the hierarchical metadata from similar student learner corpora (Granger & Paquot, 2017; Koeva et al. 2016) we foster a metadata schema to be standardised with 10 hierarchical groups, following the basic principles of dominant standards such as DublinCore, FOAF, CIDOC- CRM. At the same time, an extensive and standardised error typology is created (Granger 2003), containing 9 basic categories with subsets of error labels: Morphology, Grammar (Morpho-Syntax), Semantics, Syntax, Pragmatics, Typology, Punctuation, Orthography, Typography. Given the scarcity of similar annotated learner corpora in Higher Education, DELEAR is expected to make an important contribution to the field of learner corpus studies, as it will allow researchers to carry out contrastive interlanguage analysis as well as studies related to the field of SLA.

References

- Granger, S. (2003). Error-tagged learner corpora and CALL: A promising synergy. *CALICO Journal*, 20, 465–480.
- Granger, S., & Paquot, M. (2017). *Towards standardization of metadata for L2 corpora*. Paper presented at CLARIN workshop on Interoperability of Second Language Resources and Tools.
- Hatzitheodorou, A. M., & Mattheoudakis, M. (2006). The Greek Corpus of Advanced Learner English (GRICLE): An electronic database of written discourse. *Proceedings of the International Conference on Functional Linguistics* (pp. 18–21). University of Cyprus.
- Koeva, M., Muneza, M., Gevaert C., Gerke M., & Nex, F. (2016). Using UAVs for map creation and updating. A case study in Rwanda. *Survey Review*, 50(361), 1–14.
- Litsiou, I. (2020). *An error-tagged learner corpus of L1 Greek EFL learners' texts of C2 level (CEFR)*. Unpublished MA dissertation, Aristotle University of Thessaloniki.
- Zapounidis, T. (2017) *Young learners' L2 input and output in the 3rd Experimental Primary School of Evosmos: The Young Learner Corpus of English (YoLeCorE)*. Unpublished Ph.D. thesis, Aristotle University of Thessaloniki.

The ParlaMint-GR corpus: Annotated Greek Parliamentary Proceedings

**Maria Gavriilidou, Dimitris Gkoumas, Prokopis Prokopidis,
Vassilis Papavassiliou & Stelios Piperidis**

Institute of Language and Speech Processing, ATHENA Research Center

maria@athenarc.gr, dqkoumas@athenarc.gr, prokopis@athenarc.gr, vpapa@athenarc.gr,
spip@athenarc.gr

This paper presents the ParlaMint-GR corpus, the process for its creation, the challenges faced, and the solutions adopted. ParlaMint-GR consists of the structurally and linguistically annotated proceedings of the Greek Parliament Plenum meetings for the period Jan. 2015 – Feb. 2022. It is the Greek contribution to the ParlaMint project (Erjavec et al., 2023), whose objective is to produce comparable and uniformly annotated multilingual corpora of parliamentary sessions. The proceedings data of the ParlaMint-GR corpus (1,263 files, 342,274 speeches, 49,160,636 words, 1,381,863 named entities) were collected by scraping the Hellenic Parliament official site (<https://www.hellenicparliament.gr/Praktika/Synedriaseis-Olomeleias>). The proceedings are organized into Parliamentary Terms (a term is a period between two general elections). Each Term is divided into Sessions, each Session into Meetings, and each Meeting into Sittings. The corpus is divided into two subperiods: proceedings until 31.10.2019 form the reference sub-corpus, while proceedings after that date constitute the ParlaMint-GR COVID sub-corpus. This permits comparative studies before and during the pandemic.

The collected speeches made by members of Parliament and recorded in the proceedings are automatically processed. For every speech specific metadata is provided, as well as structural and linguistic annotation. The metadata include the speaker's name, gender, political party affiliation (and change of party, if any), role (i.e., Prime Minister, Minister, party president, parliament president etc.). For each government, the respective governing period is provided, i.e., start/end date of period in office, its ministers, their corresponding ministries with the relevant dates, as well as any resignations or suspensions. Each political party is accompanied by the following metadata: official name, initials, leader, foundation year, end of existence, coalitions and oppositions. Data encoding includes structural and linguistic annotation. Each utterance is annotated as being either a proper speech by a member of Parliament or non-lexical sounds made by the audience (shouts, laughter, clapping, etc.) recorded in the minutes. The ParlaMint-GR corpus is encoded using the Parla-CLARIN TEI guidelines for corpora of parliamentary proceedings (Erjavec & Knopp, 2022). For linguistic processing we have used the ILSP NLP toolkit for Greek (Prokopidis & Piperidis, 2020) developed at the Institute for Language and Speech Processing / Athena RC, available through CLARIN:EL (<http://hdl.handle.net/11500/CLARIN-EL-0000-0000-67B2-3>). The toolkit integrates modules, models and lexical resources for sentence splitting, tokenization, part of speech tagging, lemmatization, dependency parsing and named entity recognition. The corpus will be available through the CLARIN:EL infrastructure, providing valuable material for synchronic and diachronic cross-lingual comparisons, to be deployed by scientific and civil communities from various disciplines (linguistics, political sciences, gender studies etc.), and for various tasks (e.g. topic detection, political consistency, topics per gender, impact of the pandemic, etc.).

References

Erjavec, T. et al. (2023). The ParlaMint corpora of parliamentary proceedings. *Language Resources & Evaluation*, 57, 415–448. <https://doi.org/10.1007/s10579-021-09574-0>

Erjavec, T., & Kopp, M. (2022). TEI and Git in ParlaMint: Collaborative development of language resources. In *CLARIN Annual Conference Proceedings, 57-60*, 2022.

Prokopidis, P., & Piperidis, S. (2020). A neural NLP toolkit for Greek. In *Proceedings 11th Hellenic Conference on Artificial Intelligence (SETN 2020)*.

Humor perception in speakers of heritage Greek

**Zoe Gavriilidou^{1,2}, Karen Chanagian², Zoi Ioannidou¹, Christina Filippaki²,
Angeliki Kefala¹ & Evelina Vavatsi¹**

¹Democritus University of Thrace, ²University of Chicago

zoeqab@otenet.gr, karenchanagian@gmail.com, zioannidou96@gmail.com, cfilippaki@uchicago.edu,
anqekefa@outlook.com.gr, evageliatop12@gmail.com

Humor is a complex construct whose perception may depend on culturally-specific factors. That is why previous cross-linguistic studies have investigated whether humor bears national characteristics or whether it is language-dependent (Attardo 2017; Davis 1990; Dean 2003). Elaborating on previous studies, the purpose of this research is to investigate humor perception among speakers of Heritage Greek.

Two samples (Greeks (N=30) and Greek Americans (N = 30)) were asked to rate 20 jokes covering five different topics. Greek-Americans were heritage speakers of Greek and were recruited through the *Refresh Your Greek* Program, offered jointly by the Linguistics Laboratory SynMorPhoSe of Democritus University of Thrace, the Center for Hellenic Studies of the University of Chicago and the General Consulate of Greece in Chicago, in order to help adult GHLS 'relearn' Greek.

Half of the jokes of each topic (10 in total) were translated and presented in English to the Greek heritage speakers who additionally had to self-assess their proficiency in Greek and English. Greek speakers were given jokes in their native language. Funniness ratings revealed several between- and within-group differences. For instance, Greeks perceived jokes with ethnic stereotypes to be funnier than did the Greek heritage speakers.

This research offers useful insights about the relation between cultural values, biases, language dominance and humor.

References

Attardo, S. (2017). *The Routledge handbook of language and humor*. New York, Routledge.

Davies, C. (1990). *Ethnic humor around the world*. Bloomington, IN: Indiana University Press.

Dean, R. A. (2003). Native American humor: Implications for transcultural care. *Journal of Transcultural Nursing, 14*(1), 62–65.

LEX-headed auxiliary constructions with *έχω* in 18th and 19th century Greek: Exploring the expansion of perfect

Thanasis Giannaris

National and Kapodistrian University of Athens

agiannar@phil.uoa.gr

The paper intends to discuss the chronological and diatopic distribution of a constructional variant of the Modern Greek perfect that appears in various textual sources of the 18th and 19th centuries. This variant appears to be inflectionally aberrant in comparison with the standard perfect form. Specifically, perfect auxiliary *έχω* 'have', instead of being the inflectional locus of the construction, does not inflect for person, bearing only tense marking, while the lexical complement inflects regularly for person. Typologically, these variable forms can be classified as LEX-headed auxiliary verb constructions, in the sense that the lexical complement functions as the inflectional head (Anderson 2006):

Standard form: *έχω κάνει, έχεις κάνει* etc. Older variant: *έχει κάνω, έχει κάνεις* etc.

In the literature, the latter variant is only known as a dialectal form, being found in northern dialects of Modern Greek (Kyriazis & Spirou 2011, Kyriazis 2019, Spirou 2015, Tsolakidis, Melissaropoulou & Ralli 2017). However, investigation into the written record revealed that the relevant constructional variability was present already in 18th century (Giannaris & Pantelidis 2022).

In this presentation my aim is twofold: first, to provide an accurate picture of the documentation and chronology of the non-standard perfect variant by expanding the research into the 18th and 19th centuries' textual sources. Second, to discuss whether the properties of the variant under examination justify its consideration as a full-fledged perfect, functionally equal to the standard form or they rather point towards an analysis of the form as still maintaining features which pertain to its original modal value. The latter issue gains importance if one takes also on board the fluidity in the use of perfect forms until at least the beginning of the 20th century (e.g. the widespread use of *έχω* + participle form in many dialects (cf. Ralli, Melissaropoulou & Tsolakidis 2007).

References

- Anderson, S. (2006). *Auxiliary verb constructions*. Oxford: Oxford University Press.
- Giannaris, Th., & Pantelidis, N. (2022). Perfect 'under construction': A diachronic perspective from medieval and Modern Greek. In N. Lavidas, & K. Nikiforidou (Eds.), *Studying language change in the 21st century. Theories and methodologies* (pp. 160–204). Leiden: Brill.
- Kyriazis, D., & Spirou, A. (2011). Τα ελληνικά ιδιώματα της Αλβανίας. *Νεοελληνική Διαλεκτολογία*, 6, 175–199.
- Kyriazis, D. (2019). Modern Greek dialects of South Albania under the light Balkan linguistics. In Ch. Tzitzilis, & G. Papanastasiou (Eds.), *Language contact in the Balkans and Asia Minor* (pp. 156–176). Thessaloniki: Institute for Modern Greek Studies.
- Ralli, A., Melissaropoulou, D., & Tsolakidis, S. (2007). Ο παρακείμενος στη νέα ελληνική και τις διαλέκτους: παρατηρήσεις για τη μορφή και την εξέλιξή του. *Studies in Greek Linguistics*, 27, 361–373.
- Tsolakidis, S., Melissaropoulou, D., & Ralli, A. (2017). The form and function of Pluperfect (A) in Modern Greek Dialects. In I. Kappa & M. Tzakosta (Eds.), *Proceedings of the 7th International Conference on Modern Greek Dialects and Linguistic Theory* (pp. 206-217). Patras: University of Patras.

Morphology in a computational semantic lexical resource: Theoretical, lexicographic, and encoding considerations

Voula Giouli

Institute for Language & Speech Processing, ATHENA Research Centre

voula@athenarc.gr

Any grammatical meaning is expressed in a certain grammatical form, and vice versa: grammatical forms are means of expressing grammatical meanings. This is especially true for words formed by derivation or compounding. Word formation in lexicographic theory and practice has long been discussed in terms of macro-structure and micro-structure in the dictionary-making theory and practice (Caluwe and Taeldeman, 2003). The relation between the morphological structure of a word and its lexicographic representation has also been the focus of attention (Alsina and DeCesaris, 2002). More recently, lexical resources and tools seek to capture the morphology- semantics interface (Hathout, N. and Namer, 2014; 2016 *inter alii*). The proposed paper will report on work aimed at representing *word meaning* in a computational semantic lexical resource in light of their *morphological properties*. More precisely, based on linguistically grounded underpinnings (Ralli, 2005), our work focuses on the derivational relation between pairs of lexemes and their mapping onto semantic ones.

In a nutshell, the computational lexicon is primarily a linguistic ontology that builds on and extends existing schemata (DOLCE, SIMPLE). In terms of content, it is an inventory of word senses or concepts on the one hand, and word forms on the other; each word is mapped onto one or more senses via a binary relation resulting in *instances* that ultimately form the lexicon entries (lexemes). Currently, the conceptual lexical resource comprises 34K *instances*, that is, unique combinations of a word form in Greek and a sense or concept. A set of relations are further used to link words with one another at the level of morphology; thus, the notion of *morphological family* (that is, a structured set of lexemes, whose form and meaning depend on each other) is defined as a component of the lexicon. At the level of semantics, an extended set of semantic relations defined as binary ones, that is, relations that hold between pairs of lexemes, are employed toward the representation of word meaning. Two types of hierarchical semantic relations are foreseen: on the one hand, standard lexical semantic relations define a taxonomy; on the other hand, an extended set of relations are defined in terms of *relatedness* or *aboutness*. The former is used to link lexemes that belong to the same grammatical category or part of speech, whereas the *relatedness* relations link lexemes irrespective of their grammatical category.

In the paper, we will first present the rationale, scope, and theoretical considerations of our work making comparisons with similar endeavours. We will then report on the content and status of the lexicographic work, focusing on the *relatedness* (semantic) relations that build on the *morphology* of lexemes. Currently, we are interested in representing the semantics of lexemes that are linked via the morphological process of *derivation*, i.e., the semantic relations, the asymmetries and problems encountered. The final resource will support Language Technology applications and tools; from another perspective, in the era of large language models, quality hand-crafted lexical resources that provide rich morpho-semantic and cognitive representations can be used as seeds to obtain useful generalizations and bootstrap large-scale lexical resources.

References (indicative)

Alsina, V., & DeCesaris, J. (2002). Bilingual lexicography, overlapping polysemy, and corpus use. In B. Altenberg & S. Granger (Eds.), *Lexis in contrast. Corpus-based approaches*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

- Caluwe, J. de, & Taeldeman, J. (2003). Morphology in dictionaries. In P. van Sterkenburg (Ed.), *A practical guide to lexicography* (pp. 114–126). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Hathout, N., & Namer, F. (2014). Démonette, a French derivational morpho-semantic network. *Linguistic Issues in Language Technology*, 11(5), 125–168.
- Hathout, N., & Namer, F. (2016). Giving lexical resources a second life: Démonette, a multi-sourced morpho- semantic network for French. *In Proceedings of the 10th International LREC Conference*.
- Ralli, A. (2005). *Morfologia* [Morphology]. Athens: Patakis.

Greek serial verbs revisited and reassessed: Extending their synchronic, diachronic, and geographic scope

Brian D. Joseph & Tomislav Socanac

The Ohio State University

joseph.1@osu.edu, socanac.1@osu.edu

Joseph 1990 argues that certain Modern Greek multi-verb constructions, especially those involving concatenated imperatives of motion verbs as in *έλα πες μου* ‘Come tell me!’, are best analyzed as a serial verb construction, based on the fact that they share certain characteristics with well-documented serial verbs in other languages. For instance, from a semantic standpoint, they depict just a single event and have no overt connective between the verbs involved.

Since then, several papers have appeared that arguably extend the diachronic scope of verb serialization within Greek, e.g. Yates 2011 on Homeric Greek and Logozzo & Tronci 2022 on Hellenistic Greek, or provide further serialization possibilities within Modern Greek, e.g. with the verbs *πηγαίνω* ‘go’ and *έρχομαι* ‘come’ (Grammenidis 1994, Svorou 2018a, and Bonnot & Vassilaki 2021) and *κάθομαι* ‘sit’ (Svorou 2018b).

We add to both of these dimensions by bringing in yet another type of Verb-Verb sequence found in both Medieval Greek and Modern Greek but not previously considered in this context, namely Verb-Verb compounds such as *ανοιγοκλείνεις* ‘you open and close’ (Nicholas & Joseph 2009). We argue that these are serial-like based on their event semantics — a single, but admittedly complex, event, e.g. of inverse actions like ‘open’ and ‘close’ — and the absence of an overt connective element.

Finally, we draw attention to serial verbs in languages geographically related to Greek, such as Croatian (Socanac & Joseph 2023), e.g. *odi kupi novine* ‘go buy newspapers’, and to possible Verb-Verb compounds in Albanian, thus offering a possible areal perspective on Greek verbal serialization as a counterbalance to the diachronic evidence within Greek itself.

References

- Bonnot, C., & Vassilaki, S. (2021). Entre phraséologie et conditionnement contextuel: le cas des constructions pseudo-coordonnées en russe et en grec modern. *Lexique*, 29, 191–209. (*Les phraséologismes pragmatiques. Préfabrication et lexiculture*, ed. by G. Dostie & D. Sikora).
- Grammenidis, S. (1994). The verbs *πηγαίνω* and *έρχομαι* in Modern Greek. In I. Philippaki-Warbuton, et al. (Eds.), *Themes in Greek linguistics: Papers from the 1st International Conference on Greek Linguistics (Reading, September 1993)* (pp. 193–199). Amsterdam: Benjamins.
- Joseph, B. (1990). On arguing for serial verbs (with particular reference to Greek). *When verbs collide: Papers from the OSU mini-conference on serial verbs (OSUWPL 39)* (pp. 77–90).
- Logozzo, F., & Tronci, L. (2022). Pseudo-coordination and serial verbs in Hellenistic Greek? Some insights from the New Testament and the Septuagint. *Journal of Greek Linguistics*, 22, 1–73.
- Nicholas, N., & Joseph, B. (2009). Verbal Dvandvas in Modern Greek. In C. Halpert et al. (Eds.), *Proceedings of the 2007 Workshop in Greek Syntax and Semantics at MIT* (pp. 171–186). MITWPL.
- Socanac, T., & Joseph, B. (2023). On parallels between verbal complement structures and serial verb structures in Croatian and beyond. *Proceedings of the Annual Meeting of the Linguistic Society of America*, Vol. 8 (2023).
- Svorou, S. (2018a). Motion verb integration and core co-subordination in Modern Greek. In R. Kailuweit et al. (Eds.), *Applying and expanding role and reference grammar* (pp. 281–304). University of Freiburg.

- Svorou, S. (2018b). Constructional pressures on 'sit' in Modern Greek. In K. Aaron Smith & D. Nordquist (Eds.), *Functionalist and usage-based approaches to the study of language: In honor of Joan L. Bybee* (pp. 17–58). Amsterdam: Benjamins.
- Yates, A. (2011). *Homeric θῆ δ'ίενα: A diachronic and comparative approach*. M.A. Thesis, University of Georgia.

Linguistic deficits for the early detection of Dementia of the Alzheimer's Type (DAT): Evidence from narrative analysis

***Maria Kaltsa¹, Anthoula Tsolaki¹, Ioulietta Lazarou¹, Ilias Mittas¹,
Mairi Papageorgiou¹, Despina Papadopoulou¹, Ianthi Maria Tsimpli², Anastasios
Tsangalidis¹ & Madga Tsolaki¹***

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²University of Cambridge

mkaltsa@enl.auth.gr, tsolakianthoula@gmail.com, iouliettalazarou@gmail.com,
iliasmittas@lit.auth.gr, papageom@office365.auth.gr, depapa@lit.auth.gr, imt20@cam.ac.uk,
atsangal@enl.auth.gr, tsolakim1@gmail.com

Linguistic deficits are behavioral biomarkers that could assist with the placement of an individual across the dementia continuum; yet linguistic decline in Dementia of the Alzheimer's Type (DAT) is not thoroughly documented. In the pre-clinical stages research in Mild Cognitive Impairment (MCI) suggests mild discursive difficulties, yet retained global coherence (Johnson & Lin, 2014); meanwhile, DAT research suggests significant semantic deficits, discourse effectiveness dropping as severity progresses (Drummond et al., 2015) and effects with regard to lexical variation and syntactic complexity (Rentoumi et al., 2017).

The present study aims to investigate the interrelation of linguistic and cognitive decline across the dementia continuum via narrative production data. It is a cross-sectional study that integrates the clinical, neuropsychological and linguistic assessment. We draw on language production data from 184 native speakers of Greek examining the microstructure features of spoken language elicited through a single picture description task ("The Cookie Theft Picture" task from the Boston Diagnostic Aphasia Examination (BDAE)) and a picture sequence narrative discourse task ('Flowerpot Incident' task) which we analyze with the use of the UAM Corpus Annotation Tool. The participants of the study are classified into five groups: (a) young healthy adult speakers, (b) cognitively intact elder healthy speakers, (c) speakers with Subjective Cognitive Impairment, (d) speakers with MCI and (e) speakers with DAT at the mild/moderate stages. All participants underwent a detailed neuropsychological evaluation so as to assess their cognitive status comprehensively factoring in working memory, executive functioning, attention and memory (for criteria for the probable DAT see Dubois et al., 2014).

The data analysis focuses on the annotated data at the microstructure level – e.g. POS, syntactic complexity, internal state terms along with overall narration length and revealed that: (a) depending on the state of cognitive decline, language subsystems deteriorate at different stages in the progression of DAT and (b) reduced lexical and syntactic complexity of speakers' production appear to drive linguistic decline. Overall, the analysis identified the great potential for language-based dementia assessment that can facilitate the clinical process via the employment of linguistic markers for the early detection of DAT.

References

- Drummond, C., Coutinho, G., Fonseca, R. P., Assunção, N., Teldeschi, A., de Oliveira-Souza, R., ... & Mattos, P. (2015). Deficits in narrative discourse elicited by visual stimuli are already present in patients with mild cognitive impairment. *Frontiers in aging neuroscience*, 7, 96.
- Dubois, B., Feldman, H. H., Jacova, C., Hampel, H., Molinuevo, J. L., Blennow, K., ... & Cummings, J. L. (2014). Advancing research diagnostic criteria for Alzheimer's disease: The IWG-2 criteria. *The Lancet Neurology*, 13(6), 614–629.
- Johnson, M., & Lin, F. (2014). Communication difficulty and relevant interventions in mild cognitive impairment: Implications for neuroplasticity. *Topics in geriatric rehabilitation*, 30(1), 18.
- Rentoumi, V., Paliouras, G., Danasi, E., Arfani, D., Fragkopoulou, K., Varlokosta, S., & Papadatos, S. (2017, September). Automatic detection of linguistic indicators as a means of early detection of Alzheimer's disease and of related dementias: A computational linguistics analysis. In *Cognitive Infocommunications (CogInfoCom), 2017 8th IEEE International Conference on* (pp. 000033-000038). IEEE.

The aging brain: The interaction of education, cognitive reserve and linguistic competency in healthy aging and dementia

***Maria Kaltsa¹, Anthoula Tsolaki¹, Ioulietta Lazarou¹, Ilias Mittas¹,
Mairi Papageorgiou¹, Ianthi Maria Tsimpli² & Madga Tsolaki¹***

¹Aristotle University of Thessaloniki, ²University of Cambridge

mkaltsa@enl.auth.gr, tsolakianthoula@gmail.com, iouliettalazarou@gmail.com,
iliasmittas@lit.auth.gr, papageom@office365.auth.gr, imt20@cam.ac.uk,
tsolakim1@gmail.com

Most descriptions of the clinical and cognitive features of Alzheimer's Disease (AD) dementia highlight deficits mainly in memory ability, while evidence on language deficits remains limited with most data reported as heterogeneous. Additionally, individual differences in the progression of dementia such as cognitive skills and education are linked to lower risks of developing dementia (Meng & D'Arcy, 2012). Subtle communicative difficulties are attributed to aging and speakers with Mild Cognitive Impairment (MCI) appear to show some early signs of linguistic impairments such as mild discursive difficulties and shorter clauses in story- retelling (Johnson & Lin, 2014). AD dementia research, though, documents substantial difficulties both at the semantic and pragmatic level and in reference to information management (Cummings, 2019).

The present study aims to investigate the interrelation of narrative production skills, cognitive ability and education across the dementia continuum in an attempt to disentangle healthy aging and dementia effects. It is a cross-sectional study that integrates the clinical, neuropsychological and linguistic assessment. We draw on language production data from 184 native speakers of Greek examining spoken language elicited through a single picture description task ("The Cookie Theft Picture" task from the Boston Diagnostic Aphasia Examination (BDAE)), a picture sequence narrative discourse task ('Flowerpot Incident' task) and personal narratives. All participants underwent a detailed neuropsychological evaluation assessing cognitive ability (for criteria see Dubois et al., 2014) and were classified into five groups: young adult speakers, cognitively intact elder speakers, speakers with

Subjective Cognitive Impairment (SCI), speakers with MCI and speakers with AD dementia at the mild/moderate stages.

The data analysis focuses at the macrostructure level and explores the role of information content units (IUs), the story structure elements, narration length and narration density among other variables. The analysis shows a reduction in informational content as dementia progresses and significant changes with regard to narration length and density suggesting that macrostructure indexes are probable markers in the development of AD. Additionally, the correlation analysis of individual differences suggests that cognitive ability and education may tolerate the age-related and dementia-related changes. Overall, language performance exposes subtle early signs of progression to AD that can shed light on the early detection of cognitive decline, thus facilitating the clinical process.

References

- Cummings, L. (2019). Describing the cookie theft picture: Sources of breakdown in Alzheimer's dementia. *Pragmatics and Society*, 10(2), 153–176.
- Dubois, B., Feldman, H. H., Jacova, C., Hampel, H., Molinuevo, J. L., Blennow, K., ... & Cummings, J. L. (2014). Advancing research diagnostic criteria for Alzheimer's disease: The IWG-2 criteria. *The Lancet Neurology*, 13(6), 614–629.
- Johnson, M., & Lin, F. (2014). Communication difficulty and relevant interventions in mild cognitive impairment: Implications for neuroplasticity. *Topics in geriatric rehabilitation*, 30(1), 18.
- Meng, X., & D'Arcy, C. (2012). Education and dementia in the context of the cognitive reserve hypothesis: A systematic review with meta-analyses and qualitative analyses. *PLoS ONE*, 7(6), e38268. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0038268>

Οικογενειακή γλωσσική πολιτική και διδασκαλία της ελληνικής σε ελληνικές διασπορικές κοινότητες: Απόψεις παιδιών και γονέων

Αντώνης Κωνσταντινίδης

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

amkonsta@lit.auth.gr

Η διδασκαλία της ελληνικής σε διασπορικά περιβάλλοντα έχει απασχολήσει την έρευνα και τον επιστημονικό προβληματισμό σε διάφορα επίπεδα. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται, για παράδειγμα, στην ανάπτυξη μαθησιακού υλικού (Damanakis et al., 2014), σε ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής, καθώς και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών (Aravossitas & Oikonomakou, 2018). Ωστόσο, έξω από αυτόν τον ενδιαφέροντα προβληματισμό μένουν πτυχές που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, όπως είναι η φύση της οικογενειακής γλωσσικής πολιτικής σε οικογένειες νεομεταναστών και η σύνδεσή της με τις μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στον εκάστοτε χώρο εγκατάστασης της οικογένειας. Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να συνεισφέρει σε αυτήν την κατεύθυνση, παρουσιάζοντας τις απόψεις παιδιών και γονέων νεομεταναστών όσον αφορά την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά.

Τα δεδομένα προέρχονται από ένα τρέχον ερευνητικό πρόγραμμα το οποίο διερευνά τα γλωσσικά ρεπερτόρια ελληνόπουλων στη Γερμανία. Το υλικό αποτελείται από ημιδομημένες συνεντεύξεις με 35 παιδιά και έναν από τους γονείς τους. Αξιοποιώντας το θεωρητικό πλαίσιο της οικογενειακής γλωσσικής πολιτικής (King et al., 2008) σε συνδυασμό με την ανάλυση δικτύων (Scollon & Scollon, 2004), παρουσιάζεται αρχικά η καταγραφή των απόψεων παιδιών και γονέων σχετικά με τη διδασκαλία της ελληνικής ως γλώσσας κληρονομιάς. Σε δεύτερο επίπεδο, επιχειρείται ο συσχετισμός

των απόψεων α) με το είδος εκπαιδευτικού υλικού και οι διδακτικές πρακτικές με τις οποίες έρχεται σε επαφή κάθε παιδί και β) με το κοινωνικοοικονομικό και εκπαιδευτικό υπόβαθρο της οικογένειας. Ορισμένα από τα αρχικά ευρήματα δείχνουν ότι οικογένειες που αντιλαμβάνονται τη γλώσσα ως άθροισμα γραμματικο- συντακτικών φαινομένων τείνουν να προτιμούν πιο παραδοσιακές, δομιστικού τύπου (Cazden, 2001) ασκήσεις και πρακτικές, ενώ εμφανίζουν αντίσταση σε πιο σύγχρονες γλωσσοδιδακτικές προσεγγίσεις. Επιπλέον, τα δεδομένα υποδηλώνουν σύνδεση μεταξύ του επαγγελματικού και εκπαιδευτικού υπόβαθρου του γονέα και των απόψεών του για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας: γονείς που εργάζονται σε εκπαιδευτικό πλαίσιο προσπαθούν σκόπιμα να εμπλέξουν τα παιδιά τους με πλήθος πόρων για τα ελληνικά, εστιάζοντας στην καλλιέργεια του ακαδημαϊκού λόγου, ενώ οι υπόλοιποι τείνουν να κάνουν χρήση ενός περιορισμένου ρεπερτορίου πόρων. Η ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι το πλαίσιο της οικογενειακής γλωσσικής πολιτικής μπορεί να αξιοποιηθεί για το σχεδιασμό πιο αποτελεσματικών εκπαιδευτικών πολιτικών για τη γλώσσα κληρονομιάς.

Βιβλιογραφία

- Aravossitas, T., & Oikonomakou, M. (2018). Professional development of heritage language instructors: Profiles, needs, and course evaluation. In P. Trifonas & T. Aravossitas (Eds.), *Handbook of research and practice in Heritage Language Education*. Switzerland: Springer.
- Cazden, C. (2001). *Classroom discourse: The language of teaching and learning*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Δαμανάκης, Μ., Κωνσταντινίδης, Α., & Τάμης, Α. (επιμ.) (2014). *Νέα μετανάστευση από και προς την Ελλάδα*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- King, K., Fogle, L.-W., & Logan-Terry, A. (2008). Family language policy. *Language and Linguistics Compass*, 2(5), 907–922.
- Scollon, R., & Scollon, S. B. K. (2004). *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. Routledge.

Derivational morphological awareness is a reliable cross-linguistic predictor of reading comprehension

Eleni Morfidi

University of Ioannina

emorfidi@uoi.gr

Morphological awareness has been defined as the ability to reflect on and manipulate morphemes and word formation rules in language. It shares a reciprocal relationship with reading which grows with age. The present study examined its contribution to reading across languages implementing three groups of students namely, English, Greek and bilingual English-Greek children who attended school grades three to six. The three groups were matched on age, gender and non-verbal reasoning ability.

Measures of phonological awareness, vocabulary, oral language (narrative ability) and morphological (derivational) awareness have been used to assess the impact of linguistic predictors on reading. Word reading and reading comprehension measures have been used in both languages. A series of hierarchical regression models have been employed to examine whether morphological awareness may contribute to English and Greek word reading and reading comprehension after all other variables have been taken into account. Morphological awareness was entered at the last step after controlling for the effects of age, non-verbal reasoning ability, group membership and linguistic predictors. The prediction of word reading revealed the significant effects of oral language (narrative ability) in both measures.

However, morphological awareness had a significant contribution only to English word reading. The prediction of reading comprehension yielded a rich pattern of significant predictors. Phonological awareness and morphological awareness predicted reading comprehension in both languages, whereas oral language (narrative ability) predicted English reading comprehension and vocabulary predicted Greek reading comprehension. The results did not change even after the inclusion of word reading in the models predicting reading comprehension. The rationale of the Simple View of Reading provides a conceptual framework for better understanding the nature and impact of morphological awareness in the processes of reading comprehension.

Beyond thesaurus: A Greek-English linguistics ontology

Athanasios Karasimos

Aristotle University of Thessaloniki

akarasimos@enl.auth.gr

This paper examines the relationship between thesaurus, ontology and linguistics. To develop sophisticated databases, semantic networks and meta-language schemata, there is a need to incorporate more understanding of every discipline in the information that is stored in a thesaurus or ontology. Semantic data models have been developed (Cheng & Chou, 2021; Kahlert & Sullivan, 2006; Storey 1993) to try to capture some of the meaning, as well as the structure, of data using abstractions such as inclusion, hierarchy, and association. Built on semantic networks and mapping, ontology is a comprehensive, formal representation of the knowledge in a given domain. Thesaurus and ontology are used by linguists to facilitate the understanding and interpretation of language (Nichols et al. 2005), and to organize the knowledge of a particular linguist subdomain or layer with possible multi-discipline interactions and interventions.

This paper explores the principles, hierarchies, challenges and issues of the ontological Linguistics model that is included in the DYAS Humanities Thesaurus. Despite its name (thesaurus), this ontology is an evolving collaborative effort to which the Academy of Athens (AA), the National and Kapodistrian University of Athens (EKPA) and the Academy of Fine Arts (ASKT) contribute. It was created by the consortium DARIAH-GR of the Greek Research Infrastructure for the Humanities and Arts. It is a multi-lingual and multi-faceted thesaurus/ontology based on the principles, methodology and hierarchies of the Backbone Thesaurus (BBT) and the expanded version of CIDOC-CRM, and contains more than 15 disciplines of Humanities. The Greek-English Linguistics ontology includes more than 300 terms with scope notes, alternative terms, sources, internal links and broader/narrower and related concepts that follow the major facets and hierarchical categories of this model. They cover basic notions in Theoretical and Applied Linguistics, Phonology, Morphology, Semantics, Syntax, Computational Linguistics, Corpus Linguistics, Lexicography, Dialectology, Language Change and History of Greek Language and their cross-connections with Classical Philology, Literature, Medieval Studies and Anthropology. We discuss the advantages of using a Linguistic ontology to organize and represent knowledge, and examine how ontology and linguistics can be used in the development of language- based applications. Examples are provided to demonstrate how these two disciplines can be integrated to create powerful and effective language-based applications of every (Digital) Humanities thesaurus and ontology. Finally, this paper also discusses the potential challenges and limitations of creating bilingual and representative ontological model for language processing.

References

- Cheng, Y.-J., & Chou, S.-L. (2021). Using digital humanity approaches to visualize and evaluate the cultural heritage ontology. *The Electronic Library*, 40(1/2), 83–98.
- Kahlert, R., & Sullivan, J. (2006). Ontologies: A wish list for the humanities. *Proceedings of CASTA*, pp. 45–63.
- Storey, V. C. (1993). Understanding semantic relationships. *VLDB Journal*, 2, 455–488.

Distinguishing between native syntax, contact-induced change and biblical translation effects: On partial agreement in the Greek Septuagint and the diachrony of Greek

Nikolaos Lavidas & Vassilios Symeonidis

National and Kapodistrian University of Athens

nlavidas@enl.uoa.gr

This study aims to examine the characteristics of partial (closest-conjunct) agreement in the Greek Septuagint in relation to the complex question of distinguishing between properties of native syntax, contact-induced change and biblical translation effects (Heine 2008; Taylor 2008; Gianollo 2011).

The following observations form the starting point of the study: (i) Greek demonstrates a change in the V(erb)S(ubject)O(bject) word order, which is a marked word order in Classical Greek and becomes an unmarked/ neutral order [i.e., including no topicalized or focalized elements] in the Biblical Greek subtype of Koiné Greek. On the characteristics of neutral/ unmarked word orders in Modern Greek, see, among others, Philippaki-Warbuton 1982, 2001; Roussou and Tsimpli 2006. (ii) VSO is considered the unmarked word order for the Biblical Hebrew source text of many parts of the Greek Septuagint; moreover, both Biblical Hebrew and the Greek Septuagint allow closest-conjunct agreement. In closest-conjunct agreement, the verb (in singular number) does not agree with the conjoined subject but with the left-conjunct of the postverbal conjoined subject: see Ex. 1. (iii) Previous syntactic approaches link the availability of closest-conjunct agreement to the unmarked VS(O) order.

(1)	<i>kai</i>	<i>êren</i>	<i>dauid</i>	<i>kai</i>	<i>hoi</i>	<i>ándres</i>
	and	lifted-up.3SG	David.NOM.SG	and	ART.NOM.PL	man.NOM.PL
	<i>autoû</i>	<i>tên</i>	<i>phônên</i>	<i>autôn</i>	<i>kai</i>	<i>éklausan</i>
	3SG.GEN.M	ART.ACC	voice.ACC	3PL.GEN.M	and	wept.3PL

‘Then David and the people that were with him lifted up their voice and wept.’ (1 Kings 30:4) In relation to the above remarks, the following questions arise: Do closest-conjunct agreement and VSO in the Greek Septuagint represent a biblical translation effect (a style-related property of translation)? Or, alternatively, are they part of the native syntax of Koiné Greek but also possibly influenced by contact with Semitic languages? Or, alternatively, do they reflect an internal resetting in the clause structure of Greek?

We compare the Greek Septuagint data on closest-conjunct agreement and VSO with data from other biblical and non-biblical Koiné Greek texts and with data from other earlier texts; we investigate whether and how the biblical translations differ from non-biblical translations and non-translations of the same period. The proposed analysis connects the characteristics of closest-conjunct agreement and

VSO in the Greek Septuagint with aspects of a syntactic change in the T domain, evidenced not only in Biblical Greek and not only in translations.

References

- Gianollo, C. (2011). Native syntax and translation effects. Adnominal arguments in the Greek and Latin New Testament. In E. Welo (Ed.), *Indo-European syntax and pragmatics: Contrastive approaches* (pp. 75–101). Oslo: University of Oslo.
- Heine, B. (2008). Contact-induced word order change without word order change. In P. Siemund & N. Kintana (Eds.), *Language contact and contact language* (pp. 33–60). Amsterdam: John Benjamins.
- Philippaki-Warbuton, I. (1982). Problems regarding word order in Greek clauses [in Greek]. *Glossologia* 1, 99–107.
- Philippaki-Warbuton, I. (2001). Linguistic theory and Greek syntax: Variation in clausal word order [in Greek]. In Y. Aggouraki et al. (Eds.), *Proceedings of the 4th International Conference on Greek Linguistics* (pp. 217–231). Thessaloniki: University Studio Press.
- Roussou, A., & Tsimpli, I. M. (2006). On Greek VSO again! *Journal of Linguistics*, 42, 317–354.
- Taylor, A. 2008. Contact effects of translation: Distinguishing two kinds of influence in Old English. *Language Variation and Change*, 20(2), 341–365.

Epistemic modality out of ‘playfulness’: Modern Greek *pezi*

Theodore Markopoulos

University of Patras

theomark@upatras.gr

The emergence of epistemic constructions is a well-known and much-discussed issue, with various claims regarding the possible sources, the directionality of changes and the morphosyntactic properties of such modals and constructions (cf. e.g. Traugott & Dasher, 2002, Narrog, 2012, Hilpert, Cappelle & Depraetere 2021, among many others). The article aims to contribute to this trend of research by presenting the emergence of a novel epistemic construction in Modern Greek, which had escaped notice till now and is based -rather surprisingly- on the verb *pezo* (=play), as illustrated below:

- (1) O Mike Flanagan ... ***pezi na ine*** to mono atomo pu bori.
The Mike Flanagan plays that be the only person that can
“Mike Flanagan... may be the only person that is able to”.

(watchandchill.gr, retrieved 19/1/23)

Based on an examination of available corpora of Modern Greek (TextCorpora, Corpus of Modern Greek), as well as an online search, the article shows that:

- a) The epistemic construction ‘*pezi na*’ emerged recently (last 10-15 years), most probably in spoken varieties of Modern Greek, and has gained considerable token frequency in everyday registers
- b) The morphosyntactic properties of the construction follow closely well-known typological (and Modern Greek) trends, for instance the verb is attested only in 3rd person singular, it exhibits only two tense forms (past / non-past) etc.

As far as the diachronic origin of the construction is concerned, the article argues for a multiple-source causation, illustrating the inter-relationship between the epistemic ‘*pezi na*’ and specific

constructions involving the very same verb with different but related semantics ('dhen pezete' = you cannot beat this! / 'pezete'= something is at stake / 'pezete'= something is not finalized or is not certain yet) that were already at place.

Drawing on the observations mentioned above, the article:

- a) Broadens our perspective on the possible sources of epistemic constructions cross-linguistically
- b) Discusses the complex inter-relationship between constructions and its possible outcomes, drawing on recent Construction Grammar insights (cf. e.g. Sommerer & Smirnova, 2020)
- c) Attempts to draw on its usage-based approach to answer the elusive actuation question: Why 'pezi na' develops into an epistemic construction in the 21st c. Greek-speaking community?

References

- Hilpert, M., Cappelle, B., & Depraetere, I. (Eds.) (2021). *Modality and diachronic construction grammar*. Amsterdam: Benjamins.
- Narrog, H. (2012). *Modality, subjectivity, and semantic change. A cross-linguistic perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Sommerer, L., & Smirnova, E. (Eds.) (2020). *Nodes and networks in diachronic construction grammar*. Amsterdam: Benjamins.
- Traugott, E., & Dasher, R. (2002). *Regularity in semantic change*. Cambridge: Cambridge University Press.

Διαλογικές πρακτικές ανάληψης υποκειμενικότητας από πρόσφυγες που έχουν υποστεί βασανιστήρια

Ιφιγένεια Μουλίνου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

imoulinou@hotmail.com

Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζονται οι διαλογικές πρακτικές στις οποίες επιδίδονται οι πρόσφυγες επιβιώσαντες βασανιστηρίων (Επ.Β. στο εξής), προκειμένου να ανακτήσουν την υποκειμενικότητά τους αναδεικνύοντας, ενδεχομένως, πολλαπλές υποκειμενικότητες, ώστε αφενός να αντιμετωπίσουν τις τραυματικές εμπειρίες και αφετέρου να μπορέσουν να ενταχθούν στο νέο περιβάλλον όπου καλούνται να ζήσουν.

Η ανακοίνωση είναι μέρος μεταδιδακτορικής έρευνας που αφορά τις κοινωνικές αναπαραστάσεις των προσφύγων που είναι Επ.Β., όπως αυτές αναδύονται από τις ποικίλες γλωσσικές πρακτικές μεταξύ των επαγγελματιών που εργάζονται με τους Επ.Β. και των ιδίων των Επ.Β., σε όλα τα στάδια της διαδικασίας προσφυγής για άσυλο έως και την αρχική μετα-μεταναστευτική περίοδο. Το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας είναι η γλωσσική ανθρωπολογία με εθνογραφική έρευνα και η Ανάλυση Λόγου. Η έννοια της γλωσσικής και κοινωνικής δραστηριότητας (agency) και η μεταπραματολογία είναι τα κύρια εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση των δεδομένων. Εξετάζονται επίσης οι ιδεολογικές στάσεις που αφορούν τη χρήση της γλώσσας και τις γλωσσικές πρακτικές.

Τα δεδομένα που θα αναλυθούν προέρχονται από αφηγήσεις Επ.Β. στις δομές όπου συντελείται η μεταδιδακτορική έρευνα καθώς και από ντοκιμαντέρ διαθέσιμα στις ιστοσελίδες αναγνωρισμένων ΜΚΟ για Επ.Β., και στην ιστοσελίδα του Διεθνούς Συμβουλίου Αποκατάστασης για τα Θύματα

Βασανιστηρίων (IRCT): οι αφηγήσεις που αναλύονται έχουν γίνει κυρίως κατά τη διαδικασία αποκατάστασης, δηλαδή κατά την περίοδο αφότου είχαν ξεφύγει από τα βασανιστήρια.

Μέσα από διαφορετικά είδη αφηγήσεων γραπτού και προφορικού λόγου, από παράλληλες, συναφείς πηγές, προκύπτει επαναλαμβανόμενα η αναπαράσταση δύο φάσεων στη ζωή του/της Επ. Β. : εκείνη κατά την περίοδο των βασανιστηρίων και πριν την ψυχική περίθαλψη του πρόσφυγα, με στοιχεία αφυποκειμενοποίησης (χωρίς έλεγχο της ζωής του, ανίσχυρος/η, χωρίς φωνή), που συνδέονται με την απώλεια γλωσσικής δραστηριότητας και δραστηριότητας εν γένει¹ και η περίοδος της αποκατάστασης, όπου η επανάκτηση της 'φωνής' και της γλωσσικής δραστηριότητας συνδέεται με την επανάκτηση της υποκειμενικότητας και της ταυτότητας του/της Επ. Β.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Ahearn, L. (2012). *Living language: An introduction to linguistic anthropology*. Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Blommaert, J. (2001). Investigating narrative inequality: African asylum seekers' stories in Belgium. *Discourse & Society*, 12(4), 413–449.
- Nikunen, K. (2019). Breaking the silence: From representations of victims and threat towards spaces of voice. In K. Smets, K. Leurs, M. Georgiou, S. Witteborn, & R. Gajjala (Eds.), *The Sage handbook of media and migration* (pp. 411–423). London: Sage Publications.
- Jacquemet, M. (2011). Crosstalk 2.0: Asylum and communicative breakdowns. *Text & Talk*, 31(4), 475–497.
- Silverstein, M. (1993). Metapragmatic discourse and metapragmatic function. In J. Lucy (Ed.), *Reflexive language: Reported speech and metapragmatics* (pp. 33–58). Cambridge: Cambridge University Press.

Περιγραφή μεταφραστικής μνήμης με λεξιλόγιο προφορικού και γραπτού λόγου ομιλητών τρίτης ηλικίας για την επιχώρια προσαρμογή νευροψυχολογικών δοκιμασιών νοητικού λεξικού

Ελισάβετ Νεοφυτίδου¹, Ελένη Κασάπη¹ & Γεώργιος Ευαγγελίδης²

¹Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ²Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
neofyti@itl.auth.gr, kassapi@yahoo.gr, gevan@uom.edu.gr

Η μετάφραση και επιχώρια προσαρμογή νευροψυχολογικών δοκιμασιών λεξιλογίου στην ελληνική γλώσσα είναι μία συστηματική με διάφορα στάδια διαδικασία, η οποία απαιτεί, ανάλογα με το σκοπό της λειτουργίας της μετάφρασης και του παραγόμενου κειμένου επιμελή συλλογή και καταγραφή των λεξιλογικών πηγών, μορφοποίησή τους σε σώματα κειμένων, αλλά και διαμόρφωση ειδικής ηλεκτρονικής βάσης ανάκτησης δεδομένων (με συχνότητες λέξεων, με συμπραστικούς πίνακες).

Το ενδιαφέρον για την επιχώρια προσαρμογή δοκιμασιών εκτίμησης νοητικού λεξικού προέρχεται ερευνητικά από τη μελέτη της δοκιμασίας Swedish Lexical Decision Test που κατασκευάστηκε από τους Almkvist, Adveen, Henning, and Tallberg, (2007), οι οποίοι διαπίστωσαν ερευνητικά ότι η κατάσταση του νοητικού λεξικού συνδέεται με το επίπεδο προνοσηρής νοημοσύνης και την εκδήλωση ανοϊκών συνδρόμων.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί, κυρίως, ο ρόλος της μεταφραστικής μνήμης σωμάτων κειμένων με γραπτό ακαδημαϊκό λόγο σε ειδικά διαμορφωμένη ηλεκτρονική βάση για την κατασκευή λεξιλογικών δοκιμασιών.

Πιο συγκεκριμένα, θα επισημανθεί η συμβολή και λειτουργία αυτής της βάσης στην διαδικασία επιχώριας προσαρμογής μιας νευροψυχολογικής δοκιμασίας εκτίμησης νοητικού λεξικού, με αποδέκτες άτομα που διδάσκουν και εργάζονται σε ακαδημαϊκό περιβάλλον.

Απώτερος στόχος της εργασίας είναι να αναδείξει τις δυνατότητες προσαρμογής και κατασκευής λεξιλογικών δοκιμασιών αλλά και να καθορίσει σε κάθε επιστήμονα ή λειτουργό το κατάλληλο λεξιλογικό περιβάλλον με τη βοήθεια ψηφιακών εργαλείων, έτσι ώστε να έχει τη δυνατότητα να διαμορφώνει αυτόνομα, ανάλογα με την κάθε περίπτωση εκτίμησης νοητικών ελλειμμάτων, κατάλληλα και έγκυρα εργαλεία εκτίμησης λεξιλογίου.

Βιβλιογραφία

- Νεοφυτίδου, Ε. (2021). Μετάφραση διαγνωστικών τεστ λεξιλογίου και επιχώρια προσαρμογή. *ITI – Intercultural Translation Intersemiotic*, 10(2), e-ISSN: 2241–3863.
- Νεοφυτίδου, Ε., & Κασάπη, Ε. (2021). Γραπτά σώματα κειμένων ακαδημαϊκού λόγου για τη μετάφραση διαγνωστικών τεστ λεξιλογίου και την επιχώρια προσαρμογή τους στην ελληνική. *ITI – Intercultural Translation Intersemiotic*, 10(1), e-ISSN: 2241–3863.
- Νεοφυτίδου, Ε., & Κασάπη, Ε. (2019). Παρουσίαση διαδικασίας μεταφραστικών προτύπων εκτίμησης νοητικού λεξικού. *ITI – Intercultural Translation Intersemiotic*, 8(1), e-ISSN: 2241–3863.
- Tigka, E., Neofytidou, E., Kyriazopoulou, E., & Kassapi, E. (2019). Dataanalyses on the use of mental lexicon translation adapted neuropsychological tools in Greek MCI older adults. In *MIBES Transactions*, 13(1), 1–12. http://mibes.uth.gr/vol13_issue1_2019.htm
- Νεοφυτίδου, Ε. (2018). Αξιολόγηση μεταφρασμένων νευροψυχολογικών διαγνωστικών εργαλείων. *Διδακτορική διατριβή*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ανακτήθηκε από <http://ikee.lib.auth.gr/record/297356/files/GRI-2018-21345>

Modality in Greek light verbs *ginete* and *kani*

Despina Oikonomou

University of Crete

despina.oikonomou.ling@gmail.com

In this paper, we investigate two light verbs *ginome* ‘become’ and *kano* ‘do’ which as impersonal constructions get a modal interpretation. The force of modality is *possibility* in both cases but the modal flavor is different in the two constructions. *Ginete* expresses circumstantial possibility whereas *kani* conveys permissibility. In (1a) both expressions are suitable, since they successfully convey that it is not possible/it is not allowed to enter the room due to some regulations. In (1b) the domain of modality becomes pure circumstantial (the door is stuck) and thus, the deontic existential *kani* becomes infelicitous. Finally, in (1c) in which the speaker considers it possible to enter contrary to the regulations the circumstantial *ginete* becomes unavailable since under negation it encodes that the preajcent cannot take place.

- (1) a. Den *ginete/kani* na bo se afti tin ethusa. Mono i giatri *epitrepete* na bun.
b. Den *vginete/#kani* na bo se afti tin ethusa... ehi kolisi i porta...
c. Den *vginete/vkani* na bo se afti tin ethusa... ala ego tha bo...

The difference between the two expressions is also apparent in questions. Questions with *ginete* are commonly interpreted as indirect requests whereas *kani* is used to request permission or to be informed about the rules. Notice that *kani* (like other deontic expressions, e.g. *epitrepete*) can embed a

complement with the factive *pu* complementizer (2b), which as we show has consequences for theories of mood selection.

- (2) a. $\sqrt{Ginete}/\#kani$ na milas dinata? Den mas akui kanis alos! *Indirect request*
b. $\#?Ginete/\sqrt{Kani}$ na/pu milas dinata? Nomiza oti ine mistiko.. *Inquiring the rules*

While both modals naturally occur in Negative Polarity environments (e.g. 2a,b), they can also appear in Positive Polarity environments (3) (cf. Giannakidou 1998, Iatridou and Zeijlstra 2013 for the necessity modal *hriazete*).

- (3) O daskalos mas ipe oti ginete/kani na erthun ke i gonis mas avrio.

Given this picture we analyse *kani* as a deontic modal expressing possibility, similar to other expressions in Greek like *epitrepete* 'is allowed'.

- (4) $[[kani]]_w = \lambda p \in D(st). \exists w'$ such that w' is consistent with the rules in w & $p(w') = 1$

However, *epitrepete* is preferred when the conversational background is about the formal legislation (5a) or when the speaker disagrees with the actualization of the prejacent (6a,b). We propose that these implications are not components of the meaning but they emerge by virtue of a competition between the two forms.

- (5) a. *Epitrepete/?Kani* na kano etisi gia apofilakisi?
(6) a. Den mu aresi afto to magazi giati *epitrepete/??kani* na kapnizune ke mesa.

b. Mu aresi afto to magazi giati *epitrepete/kani* na kapnizune mesa.

Ginete is analysed as a circumstantial modal, which expresses possibility. While the typical existential modal *bori* can express circumstantial modality, it can encode other types of modality unlike *ginete*.

- (7) $[[ginete]]_w = \lambda p \in D(st). \exists w'$ st w' is consistent with the circumstances in w & $p(w') = 1$

Αντιρατσιστικός λόγος μαθητών/τριών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης: Μια κριτική ανάλυση

Νικολέττα Παναγάκη

Πανεπιστήμιο Πατρών

nikoletta.pan@gmail.com

Η ελληνική εκπαίδευση επιχειρεί μέσα από αμφισημίες να ισορροπήσει ανάμεσα στην ενίσχυση της εθνικής ομοιογένειας και την προώθηση αντιρατσιστικών αξιών. Από τη μία, ως ένας από τους κυρίαρχους φορείς διαμόρφωσης της εθνικής ομοιογένειας συνιστά αρωγό του *ρατσιστικού λόγου*, αποσκοπώντας στη νομιμοποίηση της αρνητικής αναπαράστασης των «άλλων» και της άνισης μεταχείρισής τους (van Dijk 2016). Από την άλλη, οι αυξημένες μετακινήσεις μεταναστευτικών/προσφυγικών πληθυσμών έχουν οδηγήσει στον ευρύτερο επαναπροσδιορισμό της ιδεολογικής στόχευσης του σχολείου και στην προσπάθεια διάδοσης και του αντιρατσιστικού λόγου. Ο *αντιρατσιστικός λόγος* αποβλέπει στην ισότητα, στον σεβασμό της διαφορετικότητας και αντιδρά στις ρατσιστικές πρακτικές που λαμβάνουν χώρα σε ποικίλα πλειονοτικά περιβάλλοντα (Anthias & Lloyd 2015, van Dijk 2021). Ωστόσο, στο ελληνικό σχολείο η προώθηση του αντιρατσιστικού λόγου είναι μάλλον προσχηματική, καθώς οι προσπάθειες εθνικής ομογενοποίησης εξακολουθούν να κατέχουν πρωτεύοντα ρόλο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το ενδιαφέρον της παρούσας ανακοίνωσης εστιάζεται σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στα οποία συνυπάρχουν πλειονοτικοί/ές, μετανάστες/τριες και πρόσφυγες/ισσες μαθητές/τριες. Στόχος μου είναι να μελετήσω αν και με ποιους τρόπους οι πλειονοτικοί/ές και μετανάστες/τριες μαθητές/τριες των Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων των σχολείων αυτών προωθούν τον αντιρατσιστικό λόγο και να διερευνήσω τις μορφές που αυτός παίρνει όταν αφορά τους/τις νεοεισερχόμενους/ες πρόσφυγες/ισσες. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την αξιοποίηση ερωτηματολογίου αποτελούμενου από ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, το οποίο συμπληρώθηκε συνολικά από 84 μαθητές/τριες.

Για την ανάλυση των δεδομένων αξιοποιώ εργαλεία από τις *Κριτικές Σπουδές Λόγου* (Critical Discourse Studies), οι οποίες μελετούν τους τρόπους με τους οποίους η κατάχρηση της εξουσίας, η κοινωνική κυριαρχία και η ανισότητα αναπαράγονται ή αμφισβητούνται μέσω των κειμένων και της ομιλίας σε συγκεκριμένα συμφραζόμενα (van Dijk 2016: 73). Ειδικότερα, αξιοποιώ τη *Λογοϊστορική Προσέγγιση* (Discourse-Historical Approach), η οποία μέσω των *στρατηγικών λόγου* επιχειρεί να αποκωδικοποιήσει τις ρατσιστικές ιδεολογίες, τον τρόπο καθιέρωσης και διαιώνισής τους ή την αντίσταση σε αυτές (Reisigl & Wodak 2016).

Σύμφωνα με τα ευρήματα της ανάλυσης, οι μαθητές/τριες αξιοποιούν στρατηγικές λόγου που αναπαριστάνουν τους/τις πρόσφυγες/ισσες α) ως ίσους/ες, β) ως οικείο μέρος της κοινωνικής τους πραγματικότητας και γ) ως αποδέκτες/τριες του ρατσισμού των πλειονοτικών. Επιπλέον, από τα υπό ανάλυση δεδομένα προέκυψαν νέες στρατηγικές λόγου που εστιάζουν στην αποφυσικοποίηση των ρατσιστικών διακρίσεων και εμπλουτίζουν το ήδη εκτεταμένο σύνολο στρατηγικών λόγου που προτείνεται από τη βιβλιογραφία (βλ. Reisigl & Wodak 2001).

Βιβλιογραφία

- Anthias, F., & Lloyd, C. (2015). *Rethinking anti-racisms: From theory to practice*. London: Routledge.
- Reisigl, M., & Wodak, R. (2001). *Discourse and discrimination. Rhetoric of racism and antisemitism*. London: Routledge.
- Reisigl, M., & Wodak, R. (2016). The Discourse-Historical Approach (DHA). Στο R. Wodak & M. Meyer (επιμ.), *Methods of critical discourse studies* (pp. 23–61). London: Sage.
- van Dijk, T. A. (2016). Critical discourse studies: A sociocognitive approach. Στο R. Wodak & M. Meyer (επιμ.), *Methods of critical discourse studies* (pp. 62–85). London: Sage.
- Van Dijk, T. A. (2021). *Antiracist discourse: Theory and history of a macromovement*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ο ρόλος της εργαζόμενης μνήμης στη γραπτή παραγωγή της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: Πρώτες προσεγγίσεις

Παναγιώτης Παναγόπουλος¹, Μαρία Ανδριά² & Γιώργος Μικρός³

¹Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ²Πανεπιστήμιο Βαρκελώνης,

³Πανεπιστήμιο Hamad Bin Khalifa, Κατάρ

P.Panagopoulos@phil.uoa.gr, maria.andria@ub.edu, gmikros@hbku.edu.qa

Η εργαζόμενη μνήμη (στο εξής: EM) θεωρείται ένα από τα βασικά μέρη του μνημονικού συστήματος, το οποίο συμβάλλει σημαντικά στη γλωσσική κατάκτηση (Baddeley, 1986). Η έρευνα για την Κατάκτηση της Δεύτερης Γλώσσας (στο εξής: ΚΓ2) επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στη μελέτη της EM συγκριτικά με τη γραπτή παραγωγή (Zabih, 2018; Vasylets & Marín, 2021), της οποίας μεταβλητές ανάλυσης

αποτελούν η Πολυπλοκότητα, η Ακρίβεια και η Ευχέρεια. Η πολυπλοκότητα αναφέρεται στην ικανότητα του μαθητή να παράγει σύνθετες συντακτικές δομές (συντακτική πολυπλοκότητα) και πλούσιο και πολύπλοκο λεξιλόγιο (λεξική πολυπλοκότητα), η ακρίβεια στην ικανότητα παραγωγής γραπτού κειμένου χωρίς γλωσσικά λάθη και η ευχέρεια στη δυνατότητα παραγωγής γραπτών κειμένων μεγάλης έκτασης. Οι συγκεκριμένες μεταβλητές λειτουργούν ως εργαλείο ένδειξης της γλωσσικής επίδοσης και του γλωσσικού επιπέδου (Bulté & Housen, 2012). Έρευνες που εξετάζουν τον ρόλο της EM στην εκμάθηση της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας (στο εξής: Γ2) φαίνεται να είναι περιορισμένες. Η παρούσα μελέτη έρχεται να καλύψει αυτό το ερευνητικό κενό, στοχεύοντας να εξετάσει τον ρόλο της EM στη γραπτή παραγωγή της Γ2.

Στην έρευνα, η οποία αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου ερευνητικού προγράμματος, συμμετείχαν 21 μαθητές μεσαίου επιπέδου (B1) που διδάσκονταν την Ελληνική ως Γ2 σε ένα πανεπιστημιακό φορέα ελληνομάθειας στην Ελλάδα. Για τον σκοπό της έρευνας, χρησιμοποιήθηκαν ως μεθοδολογικά εργαλεία μία δραστηριότητα γραπτής παραγωγής (έκφραση προσωπικής γνώμης) και μία ψυχομετρική δοκιμασία μέτρησης της EM. Συγκεκριμένα, για τη μέτρηση της EM αξιοποιήθηκε το εργαλείο Operation Span Task, το οποίο βασίζεται στην ανάκληση αριθμών (Turner & Engle, 1989). Η γραπτή παραγωγή αναλύθηκε ως προς τον βαθμό πολυπλοκότητας (μέσο μήκος πρότασης), την ακρίβεια (αριθμός λαθών) και την ευχέρεια (αριθμός λέξεων). Για πρώτη φορά οι συγκεκριμένοι δείκτες εφαρμόστηκαν για την ανάλυση της γραπτής παραγωγής της Ελληνικής ως Γ2 και συσχετίστηκαν ταυτόχρονα με τις μετρήσεις της EM, στοιχείο που αποτελεί άλλη μία καινοτομία.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές με υψηλότερη EM τείνουν να παράγουν προτάσεις μεγαλύτερης έκτασης (πολυπλοκότητα) και κείμενα με λιγότερα λάθη (ακρίβεια) και με μεγαλύτερη έκταση (γλωσσική ευχέρεια). Τα αποτελέσματα έδειξαν μία θετική επίδραση της εργαζόμενης μνήμης στη γραπτή παραγωγή της Γ2. Παρουσιάζονται, τέλος, ορισμένες παιδαγωγικές προεκτάσεις που αφορούν τον ρόλο του ατομικού παράγοντα της EM στην εκμάθηση της Γ2.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Baddeley, A. (1986). *Working memory*. Oxford: University Press.
- Bulté, B., & Housen, A. (2012). Defining and operationalizing L2 complexity. In A. Housen, F. Kuiken, & I. Vedder (Eds.), *Dimensions of L2 performance and proficiency. Complexity, accuracy and fluency in SLA* (pp. 21–46). Amsterdam: John Benjamins.
- Turner, M. L., & Engle, R. W. (1989). Is working memory capacity task dependent? *Journal of memory and language*, 28(2), 127–154.
- Vasylets, O., & Marín, J. (2021). The effects of working memory and L2 proficiency on L2 writing. *Journal of Second Language Writing*, 52, 100786.
- Zabihi, R. (2018). The role of cognitive and affective factors in measures of L2 writing. *Written Communication*, 35(1), 32–57.

Η κατάκτηση του λεξιλογίου σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα και ο ρόλος της αγγλικής ως Γ2 κατά την κατάκτηση της γερμανικής ως Γ3: Μια έρευνα των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών της Γερμανικής

Ιωάννης Παπαϊωάννου & Σταματία Μιχαλοπούλου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ioannisalexparaiouannou@gmail.com, smichalo@del.auth.gr

Η εργασία αυτή διερευνά την κατάκτηση του λεξιλογίου σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα. Συγκεκριμένα μελετάται η κατάκτηση του λεξιλογίου στη γερμανική ως δεύτερη ξένη γλώσσα (Γ3) μέσα σε πολύγλωσσες τάξεις με έμφαση στην επίδραση της αγγλικής ως πρώτης ξένης γλώσσας (Γ2). Προκειμένου να εξεταστεί η σχέση της Γ2 με την Γ3 και να διερευνηθεί με ποιο τρόπο και σε ποιο βαθμό το πολύγλωσσο περιβάλλον και η γνώση και άλλων γλωσσών πέρα της Γ1 μπορεί να διευκολύνει ή να δυσχεράνει την κατάκτηση μιας περαιτέρω γλώσσας (Γ_n) (πρβ. και Hufeisen 2003, Neuner 2009) διεξήχθη ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου, στην οποία συμμετείχαν εκπαιδευτικοί γερμανικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα. Στην έρευνα καταγράφεται, μεταξύ άλλων, η εμπειρία των εκπαιδευτικών αναφορικά με τον θετικό ή αρνητικό ρόλο που φαίνεται να ασκεί η Γ2 κατά την κατάκτηση συγκεκριμένων περιοχών του λεξιλογίου της Γ3 και οι διδακτικές πρακτικές που οι ίδιοι/ες υιοθετούν σε κάθε περίπτωση (πρβ. και Targonska 2004). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι αντιλήψεις, οι στάσεις και οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών που εργάζονται με πολύγλωσσες τάξεις, όπου φοιτούν μαθητές/τριες με μεταναστευτικό υπόβαθρο και πλούσιο γλωσσικό ρεπερτόριο, για τους οποίους/ες η ελληνική δεν είναι η πρώτη γλώσσα (Γ1) (πρβ. και De Angelis 2011, Haukås 2016). Στην έρευνα δίνεται έμφαση στο κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν ολόκληρο το γλωσσικό δυναμικό των μαθητών/τριών τους ή αν στην πράξη προκρίνουν τη χρήση κάποιων γλωσσών έναντι άλλων (πρβ. και Mattheoudakis, Chatzidaki & Maligkoudi 2017). Ένα ακόμη ζήτημα που εξετάζεται είναι η διαγλωσσική επιρροή κατά τη διδασκαλία της Γ3 στις ήδη κατακτηθείσες γλώσσες (Γ2 και Γ1).

Βιβλιογραφικές αναφορές

- De Angelis, G. (2011). Teachers' beliefs about the role of prior language knowledge in learning and how these influence teaching practices. *International Journal of Multilingualism*, 8(3), 216–234.
- Haukås, A. (2016). Teachers' beliefs about multilingualism and a multilingual pedagogical approach. *International Journal of Multilingualism*, 13(1), 1–18.
- Hufeisen, B. (2003). L1, L2, L3, L4, Lx - alle gleich? Linguistische, lernerinterne und lernerexterne Faktoren in Modellen zum multiplen Spracherwerb. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht*, 8, 2.
- Mattheoudakis, M., Chatzidaki, A., & Maligkoudi, C. (2017). Greek teachers' views on linguistic and cultural diversity. In E. Agathopoulou, T. Danavassi, & Lia Efstathiadi (Eds.), *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics from ISTAL 2015*, vol.22 (pp. 358–371). Thessaloniki: School of English, Aristotle University of Thessaloniki. <https://ejournals.lib.auth.gr/thal/issue/view/906>
- Neuner, G. (2009). Zu den Grundlagen und Prinzipien der Mehrsprachigkeitsdidaktik und des Tertiärsprachenlernens. *Babylonia*, 4, 14-17.
- Targonska, J. (2004). Zur Nutzung der Englischkenntnisse beim Erwerb des deutschen Wortschatzes. Eine empirische Untersuchung bei polnischen Schülern. In B. Hufeisen & N. Marx (Eds.) *Beim Schwedischlernen sind Englisch und Deutsch ganz hilfreich* (pp. 117–134). Berlin: Lang.

Αναλύοντας το θεσμικό λόγο για την εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα: Η κριτική ανάλυση λόγου ως εργαλείο σχολιασμού θεσμικών κειμένων

Χρήστος Παρθένης, Αθανάσιος Μιχάλης & Παρασκευή Ευθυμίου

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

parthenis@eds.uoa.gr, michathan@ppp.uoa.gr, eleftheriou.paraskevi@ppp.uoa.gr

Στην Ελλάδα, οι μεταναστευτικές ροές από τη δεκαετία του 1990 και μετά διαφέρουν από αυτές των προηγούμενων ετών σε τέτοιο βαθμό που γίνεται λόγος για «νέα μετανάστευση» (διαφοροποιήσεις που αφορούν τη χώρα προέλευσης, την πρόθεση για μόνιμη εγκατάσταση, την μετανάστευση με το σύνολο ή όχι της οικογένειας). Η παρούσα εργασία αναγνωρίζει την ανάγκη ανάλυσης λόγου του θεσμικού πλαισίου για την εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα από τη δεκαετία του 1990 έως τις μέρες μας, για να διερευνήσει αν εντοπίζονται στο θεσμικό λόγο οι διαφοροποιήσεις, που καταγράφονται. Έτσι, επιλέγεται η προσέγγιση της κριτικής ανάλυσης λόγου προκειμένου να αναδειχθούν διαφοροποιήσεις στο θεσμικό λόγο και να συσχετισθούν με πτυχές της πολιτικής θεωρίας. Το σώμα κειμένων προς ανάλυση αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο για τη εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές τάξεις των ετών 1990-2021, το οποίο συνολικά περιλαμβάνει δεκατέσσερα (14) κείμενα (26.000 λέξεις). Με τον όρο θεσμικό πλαίσιο αναφερόμαστε σε νόμους, διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις, που αφορούν την εκπαίδευση προσφύγων και μεταναστών μαθητών στην Ελλάδα. Η κριτική ανάλυση λόγου που επιλέγεται ακολουθεί τα τρία επίπεδα ανάλυσης, όπως τα εισηγήθηκε ο Fairclough: α. την περιγραφή, β. την ερμηνεία, γ. την εξήγηση. Σε επίπεδο λόγου διαπιστώνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο της χώρας ακολουθεί σταθερά τη δοσμένη τυπική δομή και ένα μάλλον σταθερό γλωσσικό μοτίβο που ακολουθεί ο θεσμικός λόγος (εφαρμόζεται σταθερά η τυπική δομή του νομικού κειμένου στην Ελλάδα, οι διαδικασίες, οι σχέσεις αντιπροσωπεύονται, τα άτομα που εμπλέκονται ως επί το πλείστον εξαιρούνται, όπως και άλλα στοιχεία κοινωνικών γεγονότων, αντικείμενα, μέσα, χρόνος, τόπος). Οι διεργασίες είναι στην πραγματικότητα «ονομαστικές», δεν διατυπώνονται δηλαδή με ρήματα, αλλά με οντότητες που μοιάζουν με αποδίδονται με ουσιαστικά, με μικρές διαφοροποιήσεις κατά περιπτώσεις. Ο θεσμικός λόγος παρά την αναφορά σε δρώντα πρόσωπα παραμένει εξαιρετικά αφηρημένος, πυκνός και σύνθετος. Ενδιαφέρον έχει η παρουσίαση των υποκειμένων, και ειδικά της ετερότητας. Αυτό που προκύπτει από το σύνολο του σώματος κειμένων είναι ότι αντανακλώνται κυρίως επιλογές από το μοντέλο της αφομοίωσης (assimilation), επιλογή που φαίνεται να παραμένει σταθερή. Για τις παρεκκλίσεις που εντοπίζονται στο θεσμικό λόγο αναδεικνύεται, μέσω της κριτικής ανάλυσης λόγου, ο βαθμός που η εκπαιδευτική πολιτική, καθορίζεται από το παράδειγμα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενδεικτικές βιβλιογραφικές αναφορές

- Cardwell, P. (2018). Tackling Europe's migration 'crisis' through law and 'new governance'. *Global Policy*, 9(1), 67–75.
- Fairclough, I., & Fairclough, N. (2013). Political discourse analysis: a method for advanced students. *Journal of argumentation in context* 2(2), 269–278.
- Μιχάλης, Α. (2018). Η κριτική ανάλυση λόγου ως εργαλείο αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών της πρότυπης γλώσσας: η περίπτωση των προγραμμάτων της νέας ελληνικής. *Ελληνική Επιθεώρηση Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης*, (3-4), 149–157.

Linguistic communication skills in middle-aged and elderly monolingual Greek-speaking adults and the effect of literacy

Alexandra Prentza¹, Dionysios Tafiadis¹, Vassiliki Siafaka¹, Louiza Voniati², Zois Tzoras¹, Angelos Papadopoulos¹, Nafsika Ziavra¹ & Spyridon Konitsiotis¹

¹University of Ioannina, ²European University Cyprus

aprentza@uoi.gr, tafiadis@uoi.gr, siafaka@uoi.gr, l.voniati@euc.ac.cy, z.tzoras@outlook.com, angelospapadopoulos@gmail.com, nziavra@uoi.gr, skonitso@gmail.com

Introduction: There is growing body of research which identifies literacy as a predictor for maintaining cognitive health and linguistic communication in older adult populations, as well as, as a factor affecting results in cognitive tests (see Diaz-Orueta et al., 2018; Pellicer-Espinosa & Díaz-Orueta, 2022). However, data with Greek-speaking populations, typical or atypical, is scarce. The Arizona Battery for Communication Disorders of Dementia (ABCD) (Bayles & Tomoeda, 1993) has been widely used to detect and quantify linguistic deficits and associated cognitive decline in adults. The ABCD has recently been culturally/ linguistically adapted and validated for Greek in the work of Tafiadis et al. (in print). In this paper we evaluate the role of literacy in the linguistic communication skills of middle-aged and elderly typical monolingual Greek speaking adults from 50 to 80 years of age who were tested on the ABCD Greek. **Methods:** The participants were sixty-eight adults in three age groups, namely 50-59 (N=36) years, 60-69 (N=16) and 70-80 years (N=16). Age 60 was operationalized for grouping participants, since it is a critical point for cognitive skills (Park et al., 2003) and literacy in the Greek context. The ABCD test comprises five basic components and associated scores: mental status (orientation), episodic memory, linguistic comprehension, linguistic expression and visuospatial construction. Additionally, we calculated participant scores on the following more demanding linguistic sub-tasks: story repetition, comparative questions, and definitions. Finally, in the definitions task we calculate for each participant the number of subordinate clauses produced. Literacy skills were measured on the basis of years of education (from 1-16, i.e., primary school to university graduates). **Results:** The three groups differed significantly with respect to performance in episodic memory [$F_{(2,67)}=12.239$, $p<.0010$], language expression [$F_{(2,67)}=27.880$, $p<.001$] and language comprehension [$F_{(2,67)}=16.481$, $p<.001$]. Additionally, Literacy correlated significantly with episodic memory ($r=.438$, $p<.001$), language expression ($r=.580$, $p<.001$) and language comprehension ($r=.578$, $p<.001$). Moreover, literacy was found to correlate with performance in comparative questions ($r=.325$, $p<.001$) and definitions ($r=.558$, $p<.001$), as well as with the number of subordinate clauses used in definitions ($r=.485$, $p<.001$). **Discussion:** The results corroborate previous research findings (Diaz-Orueta et al., 2018; Pellicer-Espinosa & Díaz-Orueta, 2022) showing that literacy skills as a function of years of education can affect the results on the ABCD test, especially in relation to the complex linguistic sub-tasks. Therefore, careful consideration of participant educational profile is necessary for the interpretation of the results of tests like the ABCD in typical populations, and, possibly, in atypical ones.

References

- Bayles, K. A., Tomoeda, C. K., & Dharmaperwira-Prins, R. (1993). *ABCD: Arizona battery for communication disorders of dementia*. Belmont, AZ, USA: Canyonlands Publishing.
- Diaz-Orueta, U., Blanco-Campal, A., & Burke, T. (2018). Rapid review of cognitive screening instruments in MCI: proposal for a process-based approach modification of overlapping tasks in select widely used instruments. *International Psychogeriatrics*, 30(5), 663–672.

- Pellicer-Espinosa, I., & Díaz-Orueta, U. (2022). Cognitive screening instruments for older adults with low educational and literacy levels: A systematic review. *Journal of Applied Gerontology*, 41(4), 1222–1231.
- Park, H. L., O'Connell, J. E., & Thomson, R. G. (2003). A systematic review of cognitive decline in the general elderly population. *International journal of geriatric psychiatry*, 18(12), 1121–1134.
- Tafiadis, D., Voniati, L., Prentza, A., Zarokanellou, V., Sifaka, V., Ziavra, N., & Konistiotis, S. (in press). Validation study of Arizona Battery for communication disorders of dementia in Greek monolingual cognitively impaired patients. *Neuroscience Research Notes*.

Γραμματικοποίηση των ρημάτων της ΝΕ: Περίπτωση των συντακτικών δομών *θες...θες...*, *πες... πες*

Irina Tresorukova

Moscow State Lomonosov University

[*itresir@mail.ru*](mailto:itresir@mail.ru)

Ο όρος γραμματικοποίηση χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στο σύγγραμμα του A. Meillet (1912), όπου φανερώνει τη σταδιακή μετατροπή μίας λεξικής σε γραμματική λέξη. Ο Meillet αναφέρεται στην εξέλιξη του μελλοντικού δείκτη της ελληνικής *θα*, προερχόμενου από το ρήμα *θέλω*. Η σύγχρονη γλωσσολογία (πρβλ. Horper 1993 κ.ά.) διακρίνει ορισμένα τυπικά χαρακτηριστικά της πορείας προς γραμματικοποίηση, όπως (α) τη φωνολογική αλλαγή (στις περισσότερες περιπτώσεις σμίκρυνση) της αρχικής λέξης ή και φράσης, (β) αλλαγή από αυτόνομη στη γενική λεξική σημασία και (γ) τη μερική ή ολική απώλεια της συντακτικής αυτονομίας της αρχικής λέξης.

Παράλληλα με το πασίγνωστο φαινόμενο γραμματικοποίησης του ρήματος *θέλω* και της μετατροπής του σε βοηθητικό *θα* παρουσιάζει ενδιαφέρον να εξετάσουμε την συντακτική κατασκευή *θες... θες...*, η οποία στην ουσία αποτελεί φαινόμενο αναδίπλωσης της μορφής του ρήματος *θέλω*, χρησιμοποιείται ως διαχωριστικός σύνδεσμος και εντοπίζεται όχι μόνο σε διάφορα σώματα κειμένων, αλλά αποτυπώνεται και στα λεξικά της ΝΕ (πρβλ. ΑΚΝ, Χρηστικό λεξικό κ.ά.). Συνωνυμική συντακτική δομή είναι και η κατασκευή *πες...πες*.

Κατά την ανάλυση των λημμάτων στα λεξικά της ΝΕ και στα σώματα κειμένων διακρίνουμε την βασική σημασία των εν λόγω δομών, ήτοι εκείνη της διαξευκτικής σύνδεσης των προτάσεων της ΝΕ. Πράγματι, η πρώτη και η κύρια χρήση αυτής της γραμματικοποιημένης μορφής του ρήματος *θέλω* είναι «*διαξευκτική σύνδεση προτάσεων ή μελών μιας πρότασης...*» [ΑΚΝ]. Ίδια σημασία προσδίδεται και στην δομή *πες...πες* [πρβλ. ΑΚΝ, Χρηστικό λεξικό 2014: 687 κτλ.]. Κατά την περαιτέρω ανάλυση των σωμάτων κειμένων διακρίναμε και άλλες έννοιες των εν λόγω δομών και θα τις παρουσιάσουμε στην ανακοίνωσή μας.

Φαίνεται σωστό να εξετάσουμε τις εν λόγω δομές υπό το πρίσμα της Γραμματικής των Κατασκευών (GoC), η οποία ορίζει ότι «[Ο]ι περισσότερες πολυλεκτικές εκφράσεις αποτελούν τυπικές λεξικές πραγματώσεις συγκεκριμένων πλαισίων ('πλαισίων πολυλεκτικών εκφράσεων'), τα οποία προέκυψαν ως αποτέλεσμα της επανειλημμένης χρήσης και μπορούν να συμπληρωθούν με συνεχώς εναλλασσόμενα γλωσσικά στοιχεία» [Steyer 2015: 279]. Οι ρηματικές μορφές *θες* και *πες*, οι οποίες υπέστησαν γραμματικοποίηση και αναδιπλασιασμό, εμπίπτουν στην κατηγορία των εν λόγω πολυλεκτικών εκφράσεων και φανερώνουν σημασίες άλλες από εκείνη που αποτυπώνεται στα λεξικά. Σημειωτέον ότι στο πλαίσιο της συγκριτικής προσέγγισης και ανάλυσης των εν λόγω δομών εντοπίσαμε τις ανάλογες κατασκευές και σε άλλες γλώσσες της Ευρώπης (π.χ. λατινικός σύνδεσμος *vel*, αρχαίος

γαλλικός *vueil*, ιταλικός *nuoi*, ρωσικός *χοшь, кошъ* κ.ά). Οι συγκεκριμένοι περιορισμοί και οι τάσεις στη χρήση στοιχείων που θέτει η GoC σε όσον αφορά τις πολυλεκτικές εκφράσεις ισχύουν και για τις υπό ανάλυση δομές και επίσης θα γίνουν θέμα της παρουσίασής μας.

Πηγές

- Hopper, P., & Traugott, E. C. (1993) *Grammaticalization* [Cambridge Textbooks in Linguistics]. Cambridge: Cambridge University Press.
- Meillet, A. (1912). *L'évolution des formes grammaticales*.
- Steyer, K. (2020). Multi-word patterns and networks. How corpus-driven approaches have changed our description of language use. In G. Corpas Pastor & J.-P. Colson (Eds.), *Computational phraseology* (pp. 273–295). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Quantifier scope ambiguity: Evidence from Turkish and Russian L2 Greek speakers

Eleni Troulaki & Vina Tsakali

University of Crete

eleni_troulaki@hotmail.gr, vtsakali@gmail.com

The present study investigates the availability of inverse scope interpretation in doubly-quantified sentences by Turkish and Russian L2 Greek speakers. Sentences with two quantifiers (1) can be ambiguous between the surface scope reading (1a) and the inverse scope reading (1b).

- (1) Kapjos   kipuros   potise   kathe   luludi
Existential-Q   gardener-NOM   watered   Universal-Q   flower-ACC
'A gardener watered every flower'

Meaning 1a: **surface scope reading** → *There is at least one gardener (among the gardeners in a given domain) who watered every flower (in a given domain).*

Meaning 1b: **inverse scope reading** → *For every flower (in a given domain), there is at least one (possible different) gardener (among the gardeners in a given domain) who watered it.*

There is a considerable disagreement regarding the availability of the inverse scope interpretation in certain languages. Recent studies (Oikonomou et al. 2020) have shown that inverse scope is generally accepted by Greek speakers and suggest that the (non)-availability of inverse scope stems from the properties of each construction and not the dichotomy between different types of languages. Ionin & Luckhina (2018) show that inverse scope is available in Russian L1 speakers (contra Stoops & Ionin 2013, Ionin & Luckhina 2015). On the contrary, Turkish (Özçelik 2009, 2017) has been described as scope language.

We thus investigate the availability of scope ambiguities in Turkish and Russian L2 adult speakers of Greek in order to shed light on whether L2 speakers show any significant difference in comparison to L1 adult Greek speakers. An acceptability judgment questionnaire was designed in the PCibex platform. The acceptability judgment task at a 6-point Likert scale asked participants to evaluate if a sentence like (1) (with the existential-universal order of quantifiers, i.e. *kapios- kathe*) matches a picture depicting the surface scope reading (4 items) and the inverse scope reading (4 items). Similarly for the conditions with universal-existential order of quantifiers (*kathe-kapios*) and for both VSO and OVS word order. Preliminary results show that both Turkish and Russian speakers accept inverse scope. Our findings

corroborate with previous findings on Turkish speakers of English L2 (Özçelik 2009, 2017), suggesting that speakers rely on the universal principle when they interpret doubly quantified sentences.

References

- Ionin, T., & T. Luchkina (2015). One reading for every word order: revisiting Russian scope. In U. Steindl, T. Borer, H. Fang, A. García Pardo, P. Guekguezian, B. Hsu, C. O'Hara, & I. Chuoying Ouyang (Eds.), *Proceedings of the 32nd West Coast Conference on Formal Linguistics* (pp. 21–30). Cascadilla Proceedings Project.
- Oikonomou, D., Golcher, F., & Alexiadou, A. (2020). Quantifier scope and information structure in Greek. *Glossa: A Journal of General Linguistics*, 5(1), 81.
- Özçelik, Ö. (2009). L2 Acquisition of scope: Testing the full transfer full access hypothesis. In M. Bowles, T. Ionin, S. Montrul, & A. Tremblay (Eds.), *Proceedings of the 10th Generative Approaches to Second Language Acquisition Conference (GASLA 2009)* (pp. 168–179). Somerville, MA: Cascadilla Proceedings Project.
- Özçelik, Ö. (2017). Interface Hypothesis and the L2 acquisition of quantificational scope at the syntax-semantics-pragmatics interface. *Language Acquisition*, 25(2), 213–223. <https://doi.org/10.1080/10489223.2016.1273936>
- Stoops, A., & T. Ionin (2013). Quantifier scope and scrambling in Russian: an experimental study. In S. Franks et al. (Eds.), *Formal approaches to Slavic linguistics #21: The third Indiana meeting*. Ann Arbor, MI: Michigan Slavic Publications.

Within vs. out of context deverbal word processing in Greek

Eleni Tsaprouni

University of Ljubljana

elenhts78@gmail.com

Deverbal formations in Greek are created by adding either a nominal (e.g. *-tis*), an adjectival (e.g. *-tos*) or a participial (e.g. *-omenos*) suffix to a verbal stem, resulting in lexical items that bear both the linguistic properties of the verbal stem and the suffix. Most of the literature to date (Manouilidiou, 2007; Neophytou et al., 2018; Stockall & Manouilidiou, 2014) has examined the processing of deverbal formations by presenting the experimental material, i.e. words and pseudowords, as single lexical items. In these studies, pseudowords were created by violating the selectional restrictions of affixes in terms of either lexical category (CatViols), grammatical aspect (AspViols) or argument structure (ArgStrViols). These studies, based on Schreuder & Baayen (1995), have associated the process of syntactic licensing with the processing of lexical category and the process of semantic composition, that follows, with the processing of argument structure respectively.

The present study attempted to investigate the same issue, namely deverbal word processing, by presenting the experimental stimuli, in a sentential context. Hence, two experiments were performed, a lexical decision task (LDT), where stimuli were presented out of context, e.g.

*kolibi'menos 'swum' > *koli'bo* 'to swim', and a self-paced reading task (SPRT), where the same stimuli were presented within context, e.g. *Σχε'δον 'pada i 'thalases i *kolibi'menes 'fenode pço 'efkoles*. 'Almost always the *swum seas seem easier.'. Results of the LDT showed that CatViols (1430ms), e.g. **ðedro'tos* 'tree-ed' > *ðedro* 'tree' [noun], are processed faster (p. < 0.05) compared to ArgStrViols (1584ms), e.g. **treksimos* 'runable' > *trexo* 'to run' [unergative]), and AspViols (1516ms), e.g.

**ekle'γosimos* 'electable' > *ek'leyo* 'to elect' [imperfective], whose processing is carried out at the same time ($p. < 0.05$). On the contrary, results of the SPRT revealed no difference ($p. > 0.05$) regarding the processing time of CatViols (1301ms), ArgStrViols (1219ms) and AspViols (1310ms) when these items were encountered in sentences. Taken together the results of both experiments, during single-word processing lexical category is processed faster than both argument structure and aspect, which in turn are processed simultaneously. On the contrary, when deverbals are found within a sentential context, lexical category, argument structure and aspect need equal amount of time to be processed. Hence, sentential context constitutes a crucial factor affecting deverbal pseudoword processing in Greek, as it provides a specified object for the deverbals to be linked to, thus semantically and syntactically facilitating the processing process.

References

- Manouilidou, C. (2007). Thematic constraints in deverbal word formation: Psycholinguistic evidence from pseudo-words. In Proceedings of the 7th International Conference on Greek Linguistics.
- Manouilidou, C., & Stockall, L. (2014). Teasing apart syntactic category vs. argument structure information in deverbal word formation: A comparative psycholinguistic study. *Italian Journal of Linguistics*, 26(2), 71–98.
- Neophytou, K., Manouilidou, C., Stockall, L., & Marantz, A. (2018). Syntactic and semantic restrictions on morphological recomposition: MEG evidence from Greek. *Brain and language*, 183, 11–20.
- Schreuder, R., & Baayen, R. H. (1995). Modeling morphological processing. *Morphological aspects of language processing*, 2, 257–294.

Exploring the role of grammatical aspect in the processing of deverbal formations in Greek

Eleni Tsaprouni & Christina Manouilidou

University of Ljubljana

elenhts78@gmail.com, Christina.Manouilidou@ff.uni-lj.si

Different types of information should be taken into account for the derivation of deverbal formations in Greek, i.e. lexical category of the base (*verb*), argument structure and aspect. Regarding aspect, deverbal formations formed with the suffixes *-simos*, *-menos* and *-tos* attach to the perfective aspect of the verbal stems they are compatible with, e.g. *kli'stos* 'closed' > '*eklisa* [perfective] > '*klino* [imperfective] 'to close'. Former psycholinguistic studies (Manouilidou, 2007; Neophytou et al., 2018; Stockall & Manouilidou, 2014) in Greek and English have already shown that categorial constraints are stronger compared to these imposed by argument structure and lexical category is processed at an initial stage during syntactic licensing, whereas argument structure is processed at a later stage during semantic composition. On the other hand, Manouilidou et al. (2016) and Marjanovič et al. (2013) showed that during the processing of Slovenian deverbal pseudowords (Categorial Violations (CatViols), e.g. **črkilec* 'letter-er', Argument Structure Violations (ArgStrViols), e.g. **trpelec* 'sufferer', Aspectual Violations (AspViols), e.g. **preplavalec* > *preplavati* [imperfective] 'to swim') aspectual information was processed after argument structure information, although aspectual rules were of equal importance with both categorial and argument structure rules.

The present study attempted to investigate the role of grammatical aspect during deverbal word processing in Greek. To this end, an offline acceptability judgement task and an online lexical decision

task were performed using CatViols, like **kuver'tosimos* 'blanketable' > *ku'verta* 'blanket' [noun], AspViols, like **klino'tos* 'closed' > '*klino* [imperfective] 'to close', and ArgStrViols, like **trey'menos* 'runed' > '*trexo* [unergative] 'to run'. Study results showed no difference between Acceptance Rates (ARs) of AspViols (12%) and CatViols (8%) ($p > 0.05$), unlike AspViols (12%) and ArgStrViols (21%) ($p < 0.05$), whereas regarding Reaction Times (RTs) a significant difference was found between AspViols (1516 ms) and CatViols (1419 ms) ($p < 0.05$), unlike AspViols (1516 ms) and ArgStrViols (1563 ms) ($p > 0.05$). These findings suggest that aspect does play a role during deverbal word processing in Greek. In addition, although aspectual rules apply later than categorial rules, they are of equal importance, and although aspectual and thematic rules apply at the same time, the aspectual ones are stronger.

References

- Manouilidou, C. (2007). Thematic constraints in deverbal word formation: Psycholinguistic evidence from pseudo-words. In *Proceedings of the 7th International Conference on Greek Linguistics*.
- Manouilidou, C., Dolenc, B., Marvin, T., & Pirtošek, Z. (2016). Processing complex pseudo-words in mild cognitive impairment: the interaction of preserved morphological rule knowledge with compromised cognitive ability. *Clinical Linguistics & Phonetics*, 30(1), 49–67.
- Manouilidou, C., & Stockall, L. (2014). Teasing apart syntactic category vs. argument structure information in deverbal word formation: A comparative psycholinguistic study. *Italian Journal of Linguistics*, 26(2), 71–98.
- Marjanovič, K., Manouilidou, C., & Marvin, T. (2013). Word-formation rules in Slovenian agentive deverbal nominalization: A psycholinguistic study based on pseudo-words. *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies* 9 (2013): 93–109. <https://doi.org/10.17161/SLS.1808.11432>
- Neophytou, K., Manouilidou, C., Stockall, L., & Marantz, A. (2018). Syntactic and semantic restrictions on morphological recomposition: MEG evidence from Greek. *Brain and language*, 183, 11–20.

How competing phonological and pragmatic cues influence language production: Case studies on children with speech, language and communication difficulties

Andromachi Tsoukala

University of Cambridge

adt48@cam.ac.uk

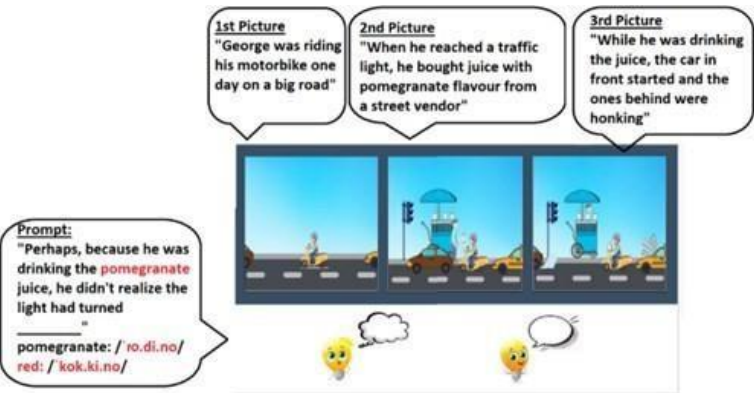
Background & Aim: Extensive research has been conducted to examine the pervasive role of pragmatics in child language development (Bohn & Frank, 2019). Importantly, impaired pragmatic skills contribute to poor language abilities, most notably in Autism Spectrum Disorders (Peristeri et al., 2017; Andrés-Roqueta & Katsos, 2020), a condition associated with impaired executive functions (e.g. inhibition). The aim of this exploratory research was to test how children who exhibit pragmatic deficits perform on a task that taps into pragmatic world knowledge under conditions of cue competition (phonological interference).

Task Design: A novel *rhyme inhibition* completion task was introduced to children as “Finding what went wrong in the story” (Βρίσκω τι πήγε λάθος στην ιστορία). Children were presented with audiovisual stimuli in Greek that made up a story, as is shown in the figure below (narration translated in English). Firstly, children heard a pre-recorded narration of the story that accompanied each picture (cumulative

presentation). After the 3rd picture, children were prompted to produce a word to finish the narrator's sentence. In the example provided, the pragmatically correct response is "green" /'pra.si.no/ and not "red" /'kok.ki.no/ which rhymes with "pomegranate" /'ro.di.no/; thus, children had to inhibit the rhyme cue and, instead, utilise world knowledge.

Method: The task was piloted with four Greek children (ages 4;7 – 7;7) that attended a Speech and Language Therapy Centre (Patras, Greece). Given their young ages, only one child had been formally diagnosed with ASD; the remaining three children had received the Logometron assessment (Antoniou et al., 2022) which had highlighted substantial pragmatic deficits (below the 5th percentile compared to age-matched children in all three child cases). The children were also assessed on a variety of other tasks (e.g. Raven's, ΜέταΦΩΝ etc.).

Results: The three children with other pragmatic deficits (no formal diagnosis) produced the incorrect rhyming completion to a lesser extent (16-33%) than the child with ASD (50% errors). Although this is only a pilot version of the task and more research is needed, it is provisionally suggested that poor inhibitory skills may be the reason behind the ASD child's performance.

References

- Andrés-Roqueta, C., & Katsos, N. (2020). A distinction between linguistic and social pragmatics helps the precise characterization of pragmatic challenges in children with autism spectrum disorders and developmental language disorder. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 63(5), 1494–1508.
- Antoniou, F., Ralli, A. M., Mouzaki, A., Diamanti, V., & Papaioannou, S. (2022). Logometro®: The psychometric properties of a norm-referenced digital battery for language assessment of Greek-speaking 4–7 years old children. *Frontiers in Psychology*, 13, 4343. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.900600>
- Bohn, M., & Frank, M. C. (2019). The pervasive role of pragmatics in early language. *Annual Review of Developmental Psychology*, 1, 223–249.
- Peristeri, E., Andreou, M., & Tsimpli, I. M. (2017). Syntactic and story structure complexity in the narratives of high-and low-language ability children with autism spectrum disorder. *Frontiers in psychology*, 8, 2027.

Νεολογισμοί της Νέας Ελληνικής: Σώμα εποπτείας και αυτόματη θεματική ταξινόμηση κειμένων

Αναστασία Χριστοφίδου^{1,2}, Γεώργιος Γκολφόπουλος^{1,3}, Βασιλική Φούφη¹, Βασιλική Αφεντουλίδου², Αρετούσα Γιαννακού¹ & Ηρακλής Βαρλάμης³

¹Ακαδημία Αθηνών, ²Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ³Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

christo@academyofathens.gr, giwrgos2613@gmail.com, vfoufi@academyofathens.gr,
vafentoul@phil.uoa.gr, aretous@gmail.com, varlamis@hua.gr

Αντικείμενο της ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση του ψηφιακού περιβάλλοντος ημιαυτόματης καταγραφής και κειμενικής κατηγοριοποίησης νεολογισμών της Ελληνικής, το οποίο αφορά στον εντοπισμό, τη γλωσσολογική/κειμενική ταξινόμηση και την παρακολούθηση στον χρόνο και στα περιβάλλοντα χρήσης, ελληνογενών και ξενόγλωσσων (αθησαύριστων) νεολογισμών βάσει ενός Σώματος Εποπτείας Νεολογισμών. Για την ανίχνευση των νεολογισμών πραγματοποιείται καθημερινά με αυτοματοποιημένο τρόπο συλλογή άρθρων από διαδικτυακές εκδόσεις 8 εφημερίδων μεγάλης κυκλοφορίας. Τα δεδομένα συλλέγονται μέσω λογισμικού crawler και αποθηκεύονται σε μια σχεσιακή βάση δεδομένων. Στη συνέχεια, εφαρμόζονται τεχνικές αυτόματης επεξεργασίας φυσικής γλώσσας, όπως εντοπισμός ονοματικών οντοτήτων κ.ά. και εξάγονται υποψήφιοι νεολογισμοί προς χειρωνακτική αποδελτίωση. Οι λεξικές μονάδες που εμπίπτουν σε συγκεκριμένα κριτήρια καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων.

Ειδικότερα, για τη θεματική ταξινόμηση των κειμένων εμφάνισης των νεολογισμών, έχει κατασκευαστεί αυτόματος κατηγοριοποιητής κειμένων. Η εν λόγω εφαρμογή, η οποία βασίζεται σε μοντέλο Επιβλεπόμενης Μηχανικής Μάθησης (Supervised Machine Learning) με χρήση προσοχής (attention), και συγκεκριμένα στο μοντέλο BERT (Bidirectional Encoder Representations from Transformers), επεξεργάζεται κείμενα εφημερίδων -είτε μεμονωμένα είτε σε σώματα κειμένων και τους αποδίδει μία ή περισσότερες θεματικές κατηγορίες, π.χ. *Πολιτισμός, Ελλάδα Κοινωνία, Ελλάδα Πολιτική*, κ.ά.: συνολικά 16 θεματικές κατηγορίες βάσει θεωρητικού σχήματος πολυεπίπεδης προσέγγισης κατά κειμενικά είδη και κειμενικούς τύπους (αναλυτική παρουσίαση, Συγγραφείς 2017). Το σώμα κειμένων που χρησιμοποιήθηκε για την εκπαίδευση του μοντέλου αποτελείται από 3,992 κείμενα κατηγοριοποιημένα με χειρωνακτικό τρόπο. Η εφαρμογή επιτρέπει στον χρήστη να επαληθεύει ή όχι την προτεινόμενη από το σύστημα θεματική κατηγορία και να εμπλουτίζει το σώμα κειμένων που στη συνέχεια θα αποτελέσει σώμα εκπαίδευσης (training corpus) για τον κατηγοριοποιητή. Η αποτίμηση της προσέγγισης που ακολουθήθηκε έγινε στο σύνολο των 3,992 επισημειωμένων κειμένων με χρήση της τεχνικής της διασταυρούμενης επικύρωσης 10-δρόμων (10-fold cross validation) και μετρικών όπως η ακρίβεια, η ανάκληση και ο αρμονικός μέσος τους F1-measure. Τα μοντέλα που χρησιμοποιούσαν προσοχή έδειξαν τις καλύτερες επιδόσεις και συγκεκριμένα το μοντέλο που βασίστηκε στο BERT είχε ανάκληση και ακρίβεια που υπερέβησαν και τα δύο το 90%, δείχνοντας την αποτελεσματικότητα της προσέγγισης στην κατηγοριοποίηση κειμένων με πολλαπλές ετικέτες (Συγγραφείς 2022).

Με σκοπό την αποτίμηση της απόδοσης του μοντέλου και τη βελτιστοποίησή του, καθώς και την αποτίμηση της καταλληλότητας της προτεινόμενης θεματικής ταξινόμησης του προγράμματος, η αυτόματη απόδοση θεματικών κατηγοριών θα επαληθευθεί σε αντιπροσωπευτικό σώμα κειμένων χειρωνακτικά.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Devlin, J., Chang, M.-W., Lee, K., & Toutanova, K. (2018). *Bert: Pre-training of deep bidirectional transformers for language understanding*. arXiv preprint arXiv:1810.04805.
- Koutsikakis, J., Chalkidis, I., Malakasiotis, P., & Androutsopoulos, I. (2020). Greek-bert: The Greeks visiting Sesame Street. In *11th Hellenic Conference on Artificial Intelligence*, (pp.110-117).
- Vaswani, A., Shazeer, N., Parmar, N., Uszkoreit, J., Jones L., Gomez, A. N., Kaiser, Ł., & Polosukhin, I. (2017), Attention is all you need. *Advances in neural information processing systems*, 30.